

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Homúzion.

Budapest, szeptember 13.

(v.) Elég volt az agrár-merkantilista perpatvarból. Vagy értsük meg egymást valahára szabadalvüpartiak, vagy reponáljuk legalább házi viszálykodásunkat a választások után következő idők. Most pedig ragadjuk meg a zászlót, a liberális zászlót, az édes mindnyájunk zászlaját és vigyük azt diadalra. Mialatt az ellenség döngeti kapunkat, ne civakodjunk. Bizáncban megesset, hogy míg künn ellenséges hadak vadul ostromolták a város falait, az alatt eme falakon belül nem a védelemmel tördöttek, hanem hittani disputákkal arról a kérdéstről, vajjon a görög nyelvű evangélium egy kitétele homúzionnak olvasandó-e, avagy homúzionnak. Bizánc óta ekkora ostobaság nem történt. Hát ne kövesse el most a szabadalvüpart se ezt a hallatlan ostobaságot. Széll Kálmán megmondta, mi-ben áll az ő gazdaságpolitikai programja. Egyenletes fejlesztésében s egyenlően szeretetteljes felkarolásában a közgazdasági élet minden ágazatának. Fölteszük a szabadalvüpart minden tagjáról, hogy becsületesen egyetért ezzel a programmal; hiszen ha más volna a nézete, nem lehetne tagja a többségnek. Már most ami árnyalat van e programmon belül, az némuljon el és szereljen le néhány hétig. Hűséges katonái akkor vagyunk a szabadalvüség ügyének, ha előbb leverjük az ellenséget s csak aztán vesszük fel ismét a magunk párhajlékában a most feltétlenül elnapolandó disputák fonalát.

Egységesen ha fel tudunk vonulni, elmaradhatatlan a szabadalvü tábor győzelme. Vonzó ereje és tekintélye ritkán volt nagyobb a magyar liberalizmusnak, mint mostanában, amióta megszüntek a duló viharok s a be-

következett béke idejét a szabadalvüség a maga tévedéseinek kiigazítására, szellemi tartalmának felújítására s erkölcsi tartalmának megújítására használta fel. Ráfogták a szabadalvüségre, hogy nincsen támasztéka a nemzetben, hogy rég összedől volna, ha nem lennének hóna alatt a korrupció és az erőszak mankói. A reakció emberei rekeditte üvöltötték magukat évek hosszú során át e banális rágalom hirdetésében. Hiába mondtuk mi váltig, hogy ami korrupció és erőszak közéletünkben mutatkozik, az nem a liberalizmus büne, hanem a tultengő kormányhatalomé. A haladás politikájának ellenségei abból, hogy a tultengő kormányhatalom véletlenül liberális kezekben volt, egész önkényesen a szabadalvüség ellen kovácsoltak vádat. Mi, akiknek drága volt a liberalizmus tiszta hiruve, ernyedetlenül reméltük, hogy jön egy kor, mely kézzelfogható tényekkel bizonyítja rá a reakció e rágalmaira a vakmerő és bűnös alaptalanságot. Hittünk és biztunk a szabadalvüség regeneráló képességében; reménykedtünk, hogy a magyar szabadalvüség heroikusan összeszedi minden erejét s kiküzdí tekintélyének felújítását és vonzó erejének, erkölcsi értékének megizmosodását. Vártuk ezt a jobb kort s küzdöttünk eljöveteleért.

El is jött, hál'istennek. A magyar szabadalvüség akkor ünnepelte ujjászületését, mikor irigyei és ellenségei már-már ujjongtak elháríthatatlannak hitt összeomlásán. Meg is ásták már a sírját a liberalizmusnak. De ekkor történt éppen a legnagyobb csoda. A halottnak vélt szabadalvüség a talpára állt, kiragadta sírásóinak kezéből a kapát s a neki szánt sírgödörbe nem maga temetkezett, hanem beléje temette tévedéseit és hibáit. S új életet kezdve, nemcsak saját magát regenerálta, hanem az egész magyar közéletet

is. Az eltemetett pártkormányzat helyére újra megalkotta a jogállamot, visszazárndokolt a Deak Ferenc korszakának nemes hagyományaihoz és ott felvette azt a fonalat, amelyet hajh, kár volt kezéből kiejtenie.

Széll Kálmán kormányra jöttével mintegy varázsütesre megváltozott közéletünk. A felesleges, de annál kegyetlenebb pártharcok gyökerei kigyomlálódtak a parlament talajából. A nemzetről elmúlt az a nyomás, amelyet egy elbizakodott kormányhatalom gyakorolt minden szabad meggyőződésre és minden önálló gondolatra. A közigazgatás, mely pártpolitikai célokat szolgált ki azelőtt, visszatért megint a jogtisztelet ösvényére. S az új kormányzati szellem az alkotmányvonta korlátok közé vonult vissza és behődött a maga jószántából a nemzet szabadságjogainak. S végül, hogy soha többé vissza ne térhessen a multak aberrációja, a szabadalvüség intézményeket teremtett a nemzeti akarat feltétlen érvényre jutásának s a parlament tekintélyének biztosítására.

A megújuló liberalizmus Széll Kálmán vezérlete mellett így módosította át a magyar közéletet. Dicsőséges tettekkel áfoltta meg az ellene szórt rágalmakat s most szepölően ragyogással vonul a közvélemény ítélőszéke elé. Nyugodtan várhatjuk a nemzet verdiktjét. Emelt fővel léphetünk az alkotmány által kirendelt bíránk, a választóközönség elé. Korrupció nélkül, erőszak nélkül a miénk lesz a győzelem. S nem kell többé pirulnia homlokunknak, mikor körje fonódik a babér. A diadalt ellenfeleink nem tehetik vitássá. Csak magunk csökkenthetjük terjedelmét a saját egyenletlenségünkkel. Fogjunk hát össze testvéri egyetértéssel, perpatvarainkat ne vigyük ki a csatatérre.

TÁRCA.

Büntudat.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Abonyi Árpád.

Eleinte csak ketten ültünk a Kassa felé indulandó gyorsvonat egyik szakaszában. En az innesső, utitársam, egy sápadt, beteges arcú öreg ur — a kocsi tulsó ablaka mellett. A tisztés öreg ur — kit, miért-miért nem, ez örökös homályban marad, de biz én professzornak néztem — egy pillanatilag figyelmesen nézegetett, aztán kikotort zsebéből egy viseltes szivartárcát, rágyújtott egy préselt ötos kubára s nyilván abban a boldog hiszemben eregette vékony ajkai közül a szivarfüstöt, hogy lám, mi jól eltalálta a dolgot: egyetlen ur gubbaszt mindössze a kocsiiban s az is szörnyűképpen hallgatag természeti tümeménynek látszik. Csendben, komolyan gurulhatunk tehát a tölecskák birtoka felé. Itt ugyan nem fogja oniani színelme aranyát senki.

Mivel azonban nincs tökéletes boldogság ezen a bánatos világon: az utolsó pillanatban, közvetlenül a vonat indulása előtt, egyszer csak nyitják künn az ajtót, ruhasuhogás hallszik, egy vasuti hordár nagy sietve bedob kocsiszakaszunkba (éppen a mienkbe) két skatulyát, egy kosarat és egy női felöltőt. Kirohan — az ajtóban megjelenik egy talpig feketebe öltözött, rendkívül kövér fiatal asszony s a vonat elindul.

A tisztés öreg ur — kit, mondom, professzornak néztem, de vigyen el engem az ördög, ha tudom, hogy miért — összeráncolt szemöldökkel és nem a legjobb indulattal nézett a gyászruhás hölgy bámulatosan duzzadó alakjára, aztán ös-szebb húzódtott az ülésen s helyet csinált, hogy az özvegy beléphessen. Mert ezt meg özvegynek

néztem, akinek apját, akarom mondani férjét: le-ütötte a hajókötél... Az özvegy előbb ajkaihoz emelte kékpettyes zsebkendőjét, hogy elnyomja egészséges tüdejének a kelleténél kissé erősebben hallható működését (paraszt nyelven mondva, igen lihegett ő nagysága), aztán sietve belépett, meg-taszította térdével az öreg ur térdét és leült.

— Engedelmet kérek, — mentegetődzött sebes lélegzettel s legyezni kezdte a zsebkendő-vel kipirult, gömbölyű arcát — de oly szűk a hely...

— Kérem, dunyogta a professzor, nem tesz semmit.

Figyeltem egy kicsit az öreg ur arcára, de az bizony fanyar és sápadt maradt. Látszott, hogy a női térdek poézise iránt minden érdekét elvesztette s az élet páratlanul egyetlen öröme iránt, amelynek neve: asszony, többé nem érdeklődik. Bár vannak alamuszi öreg urak is a világon, — tehát mindez, amit gondolok, nem elég hiteles megfigyelés.

Vonatunk fokozódó sebességgel vágatott Rákos felé.

Az özvegy szorgalmasan legyezte magát, majd szoknyája ráncának lesimitásával bibelődött, aztán hátradől az ülésen s barna, meleg szeméit egyenesen a professzor ur fanyar arcára függesztette. Biztosra vettem, hogy azonnal meg fogja szólítani. Egynémely nőben megvan az az ártatlan rosszkedvű hajlandóság, hogy éppen azt szólítsa meg, akiről sejti, hogy nem szívesen áll kötelmek. A leigazására való ós vágyódás-e ez, vagy egyszerű ingerkedési hajlam, mely a leg-egyetlenebb verébőcskével is közös: nem tudjuk. Ama nagy germán metafizikus sem tudta, ki három kötetnyi vaskos Studienben fejtegette az idevágó fenséges igazságot, de a saját szakács-néia mégis guny tárgyává tudta tenni, egynémely urfiak segítségével, az egyetem fiatalága előtt, amely lelkéből röhögött a nagy tudós isteni vak-sága fölött.

— Szintén Aszódra tetszik utazni? — kérdezte most az özvegy.

Az öreg ur intett a fejével, hogy: nem.

— Bizonyosan Gödöllőn tetszik nyaralni?

— Nem.

— Pedig szép hely.

— Szép.

— Aszód is szép! Nem ismerős uraságod Aszódon?

— Nem.

— Kár! Ha a pesti népek megismernék

Aszódot — én ugyanis aszódi vagyok — odajön-nének nyaralni és nem özönléne nek erre a bár szép, de méregdrága Gödöllőre, ahol valóságos kopasz-ják a pesti népeket. Nálunk Aszódon egészen más. Aszódon egy pár csirke, rántani való, gyenge husu, nem drágább hatvan krajcárnál; négy friss tojás egy hatos, egy kiló marhahús az elejéből ötvenhat krajcár. Lukás is van elég; egy szoba konyhával, kettő hónapjára mindössze tizenkét-tizennégy forintba kerül. Próbálja meg egyszer kegyed és jőjjön Aszódra, tudom, hogy többet nem kívánczik másfelé.

Az öreg ur bólintott, hogy köszöni a szíves invitációt, majd megpróbálja.

E közben belépett a kalauz s a jegyeket kérte. Az özvegy is átnyújtotta a magát. A kalauz megnézte, aztán így szólott:

— Ez a jegy személyvonatra szól.

— Az istenért, ijedezett látszólag nagy meg-döbbenéssel az özvegy, — talán nem érvényes a jegyem?

— Érvényesnek, érvényes, de mivel ez gyors-vonat, rá kell fizetni a jegyre.

— Miért kérem?

— Azért, mert ez a jegy — magyarázta mo-solygva a kalauz — személyvonatra szól és nem gyorsvonatra. Valami negyven krajcárt kell ráfizetni.

— Pedig kérem én mondtam a pénztáros

BELFÖLD.

Czorda Bódog visszavonulása. Czorda Bódog, a magyar királyi Kuria másodelnöke, mint értesülünk, már legközelebb visszavonul és nyugdíjba lép. Biról körökben a kitünő másodelnök visszavonulását, mely elhatározott dolog, élénken fájlatják.

Chorin és Lánzy. A parlament még csak most akar megszületni s máris igen érzékeny veszteség éri. Chorin Ferenc és Lánzy Leó nem vállal többé mandátumot. A két kitünőség, akiknek egyike, mint elsőrangú jogász és közjogi tekintély, másika pedig, mint közgazdasági téren elismert szakteknitély, annyi hasznos szolgálatot tett már a törvényhozásnak: az új választások közöttében abban állapodott meg, hogy közhasznú közgazdasági tevékenységét nem szakíthatja meg, ennél fogva egyik sem vállal mandátumot. Az ő elhatározásuk az új országgyűlést két érdek és értékes alakkal teszi szegényebbé. Tevékenységük ezúttal is diszere és hasznára lesz az országnak, de a parlament két kiváló erőt veszít bennük.

A választások előtt.

Budapest, szeptember 13.

A választási mozgalmak igazi megindulásával ma fontos és jelentős dokumentum került a nyilvánosság elé. Az a körrendelet, melyben Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter, figyelmezteti a megyei és városi törvényhatóságokat, hogy a közhivatalnokok miképpen viselkedjenek a választások alkalmával.

A körrendelet teljes szövegében így hangzik:

Az 1899. évi XV. törvénycikk 167. §. megalkotásakor a törvényhozást azon célzat vezérelte, hogy a választói jog szabad érvényesülésének hatályosabb biztosítása, a hivatalos hatalommal való esetleges visszaélés megakadályozása és a hivatali állás tekintélyének megővése érdekében is a közhivatalnokok a képviselőválasztások és a politikai pártélet irányításától s általában az ebben való vezető szerepléstől távol tartassanak. E végből a most idézett §. részletesen felsorolja a köztisztviselői állással összeférhetlen ténykedéseket.

Onként érthetőleg azonban ezen tiltó rendelkezések azt, hogy a közhivatalnokok valamely politikai párt, bizottság vagy egyesület tagjainak sorába léphessenek, nem zárják ki s a köztisztviselők részvételét a pártéletben ezen törvény által megvont korlátok között, valamint

alkotmányos jogalkotás törvényeszerű gyakorlását és szavazati joguk érvényesülését nem érintik.

Miután súlyt helyeznek arra, hogy a törvény ezen célzata a jelen általános választások folyamán tényleg érvényesüljön, köteleességévé teszem a törvényhatóságok, hogy a hatósága alatt álló törvényhatósági tisztviselőket a törvény említett rendelkezéseinek szigorú betartására hatékonyan figyelmeztesse, — kijelentvén, hogy a magam részéről a törvény rendelkezéseinek megszegésével szemben a legszigorúbb megtorló eljárást fogom foganatba venni.

Miről a törvényhatóságot további megfelelő eljárás végett értesítem. Budapest, 1901. évi szeptember hónap 10-ike. Széll.

A mozgalmakról ma a következő értesítéseket kaptuk:

A fővárosban.

Ó-Budán, a főváros harmadik kerületében egyre nagyobb mérvet ölt a választási mozgalom. A Vészi József-párt, melynek pártirodája a Korona-vendéglőben van, egyre növekszik s az ó-budaiak nagy érdeklődéssel tekintenek a programbeszéd elé. amelyet Vészi József kedden, e hónap 17-ikén este hét órakor tart meg a Korona-vendéglő terében.

A Vészi József szabadalvűpárt hozza meg érkezett meg Széll Kálmán miniszterelnök felette megleghangu sürgönye, válaszképpen arra az üdvözlő táviratra, amelyet a párt intézett a kormányelnökhöz. A távirat így szól:

Azokat a lelkes szavakat, amelyeket a székesfőváros harmadik kerületének szabadalvűpárti értekezletéből hoztam intéztek, nagy örömmel vettem. A hivatkozás nagy és kegyeletes hagyományokra, melyek politikai pályám kezdetétől fogva vezéreszámomul szolgáltak és vezéreszámomul maradtak, melegséggel tölt el. Ragaszkodásuk és szíves bizalmuk manifestációja igen becses előttem. Kérem, fogadják legmelegebb köszönetemet. Széll Kálmán.

A kormányelnök megleghangu távirata nagy lelkesedést és örömet keltett a Vészi-párt vezetői körében.

A VIII. kerület választóit falragaszokon hívják meg egy, vasárnap délelőtt tíz órakor a Doktor László-féle vendéglőben tartandó értekezletre, ahol a kerületnek tparos-jelöltét őna tanak állítani.

A IX.—X. választókerületben holnap este tartja nagygyűlést a Kossuth-párt, amelyen dr. Tompa Antal ügyvédet és volt országgyűlési képviselőt fogják felkérni a jelöltség elfogadására.

A választási iratok kiadása. Halmos János polgármester a választási jegyzőkönyvek és egyéb választási iratok hiteles másolatban való kiadása tárgyában a következő szabályzatot bocsátotta ki:

Az 1899. évi XV. t.c. 163. §-a értelmében a

— Engem egész Aszód ismer — folytatta (látszólag) oly igazgató felháborodással az özevgy, mintha lényének legbensőbb erkölcsi tisztaságát kellett volna valamely arcátlan támadás ellen megvédelmeznie, — igenis kérem, egész Aszód! Tessék megkérdezni, hogy ki vagyok s föl lehet-e rólam tétélezni, hogy olcsóbban akarok utazni Aszódra, mint más. Ez a gormba kalauz pedig — mondom — bizonyosan azt hiszi! Azért vigyorgott, mikor azt mondta, hogy „elfordulul”... No hát velem nem fordul elő, mert én tisztességes nő vagyok! Boldogult drága jó férjem harminc esztendőig szolgált az államtól és mindenki tisztelte, gyermekeim mind példás magaviseletűek, apámék is élnek... tetszik tudni, nagy familia vagyunk ott Aszódon, lehetünk valami nyegenven, ha mind összejövünk, — hát hogy lehet gondolni, hogy ép észszel blamirolni fogok negyven krajcárért egy ilyen nagy családot? Szép história lenne, mondhatom! Nem igaz?

Az öreg ur hűségese bólogatott. Persze, hogy igaz.

— Hanem az a baj kérem — folytatta látszólag még ingerültebben az özevgy s meleg, barna szeméi gyanakodva fürkésztek az öreg ur vonásait — az a baj, hogy a vasut mindenféle népeket alkalmaz! Az a pénztáros-kisasszony sem oda való, akitől jegyet kértem Aszódig a gyorsvonatra. Mert vagy nem tudta, vagy félreértette. De neki tudnia kellett volna, hogy a gyorsvonati jegyen piros stráfli van, a személyvonaton nincs — s hát nem olyan jegyet adott, amelyen nincs piros stráfli, bár — mondom — én kétszer is... kétszer, tetszik érteni, hogy mi az... kétszer is mondtam neki, hogy: kérek egy jegyet Aszódig a gyorsvonatra, a második osztályba. Mégis személyvonati adott... a liba... Engedelmet kérek, de ez nem eljárás! Az ilyen ostoba perszóna a legborzasztóbb zavarba hozza az embert. Fel is fogom jelenteni az igazgatóságnál. Azt hiszem, el fogják onnan tenni. Nem gondolja kegyed, hogy elteszik?

választók névjegyzékéről, az általános választási jegyzőkönyvről, a szavazatszedő küldöttségek jegyzőkönyvéről és a szavazási rovatok ievéről az idézett törvényszakasz értelmében bárki másolatot kérhet. A másolati díjakat a belügyminiszternek 1901. évi 98.976. számú rendelete alapján a következőkben állapítom meg: 1. A választók névjegyzékének lemásolásáért ivenkint 70 fillér. 2. Szavazási rovatok ievé másolási díja 40 fillér. 3. Az általános választási jegyzőkönyv és a küldöttség jegyzőkönyveinek lemásolása 68 fillér. A hitelesítési díjtalan. Amennyiben a másolat magánhasználatra kéretik, bélyegmentes.

A vidéken.

A miniszterelnök jelölése. Szombathelyről telegrafilják: A szent-góthárdi szabadalvűpárt Hambeck Alajos elnöke mellett tartott értekezleten elhatározta, hogy a mandátumot ezuttal is Széll Kálmánnak, Deák Ferenc nagy tanítványának ajánlja fel. Az indítványt egyhangu lelkesedéssel elfogadták és kimondták, hogy e hó 18-ikán délelőtt 10 órakor a Korona-szálló nagytermében nagy értekezletet tartanak, amelyen pártkülönbég nélkül egyhangu Széll Kálmán miniszterelnököt kiáltják ki képviselőjelöltnek.

A kolostvári II. kerületben tegnap újból egyhangulag báró Feilitzsch Artur eddigi képviselőnek ajánlották fel a jelöltséget. Küldöttség ment a népszerű jelöltért, aki megjelenvén, nagy tetszés közben mondta el beszámoló- és programbeszédét, melyből kiemeljük a következőket:

(Feilitzsch beszéde.)

Beszámolója kezdetén kijelenti, hogy a három esztendő alatt mióta képviselő, az ország és a parlament helyzete gyökeresen megváltozott. Ebben a földem, a munka országnérse, tehát a hála és elismerés is jelenlegi miniszterelnökünk és pártvezetőnk, Széll Kálmáné illeti. Majdnem ugyanazon a napon — folytatja — amelyen a törvényhozás csarnokába léptem, alott be a változás a kormányban, és így természetesen a párt vezetésében is, de nem alott be a változás sem a szabadalvűpárt politikai alapelveiben sem az új kormány programjának szabadalvűségében. Változás csak annyiban történt, hogy a volt mérsékeket ellenzéki párt mint ilyen megszűnve, annak tagjai pártunkba mint egyes egyének beéptek. Az addig is erős szabadalvűpárt tehát ez által számban és szellemi értékben megerősödött, de alapelveiből nem adott fel semmit. Sohasem szolgáltam egyéni, sohasem voltam és leszek hiva — rabszolgája a szemelyhez kötött egyéni politikának és éppen azért és mert a jelenlegi kormány teljes tisztségében és épségében tartja kezében a szabadalvűségnek azt a zászlóját, amely alá én is munkának szegődtem, lelkiismeretem teljes megnyugvásával és minden hátsó gondolat nélkül tiszta és nyílt őszinteséggel támogattam a pártunk élén álló vezeit és kormányt, és követem őket ma is igaz meggyőződésből és tiszta elhűséggel.

Hogy hű, őzietlen támogatója voltam, maradtam és vagyok a jelenlegi kormánynak és fejének, annak egyszerű magyarázata egyrészt az, hogy a jelenlegi kormány feje és pártunknak vezére minden tekintetben és irányban, egyéniségénél, képzettségénél, jelleménél, va-

— Meglehet, asszonyom — nyűszörögte a szegény öreg bácsi.

A kalauz e pereben visszajött s átnyujtotta a negyven krajcár felülfizetésről szóló nyugtát. Az özevgy kifizette a negyven krajcárt s hirtelen a még mindig mosolygó vasutasra támadt:

— Nem értem, kérem, hogy mit vigyorog? kérdezte fenyegetve.

A kalauzt megzavarta a gyors támadás.

— Már mint én?

— Maga!

— Azt hiszem, hogy ezzel nem sértem meg a nagyságát?

— Tudja meg, hogy már az imént megsértett, amikor azt mondta, hogy az efféle némelykor előfordul? Miféle efféle? Ami — előfordul?

A kalauz vállat vont és megint csak mosolygott.

— Semmi, nagysága, semmi... Tessék nyugodtan lenni.

— Mit értett maga az alatt, hogy — előfordul?

— Hja, kérem...

— Miért hja, kérem? Maga teljesítse kötelességét és ne sértessen! — kiáltotta éles hangon az özevgy s kerek, telt arca szinte lángolt.

— Ne tessék haragudni, — felelte ritka flegmával a kalauz, miközben kilépett a folyosóra s a bekasszált negyven krajcár hamiskás mosolylyal zsebébe csuszította — nem akartam megsérteni, csak azt mondtam, hogy efféle némelykor előfordul. Ebben egy szikra sértés sincs. Egyéb-iránt, ha nem tetszik, tessék panaszra menni.

— El is megyek! Maga azt meri hinni, hogy én csalni akartam!

— Dehogy hiszem, — válaszolta békítő hangon a kalauz.

— Hisz most is mosolyog!

— No már azt nem tilthatja el nekem a nagysága! — felelte hangos nevetéssel a kalauz és elment.

— Szemtelen ember! — méltatlankodott ki-

kisasszonynak, hogy adjon Aszódig egy jegyet a gyorsvonatra. Tessék elhinni, hogy kétszer is mondtam — magyarázta neki pirulva az özevgy — nem tehetek róla, hogy személyvonatra adott, holott én — mondom — kétszer is mondtam, hogy gyorsvonatra adjon jegyet Aszódig, mert Aszódra utazom... a gyorsvonattal, igen... neki tehát tudnia kellett volna, hogy milyen jegyet adjon a gyorsvonatra...

— Csekélység, kérem, — mosolygott a kalauz, s kicsit félrehuzta szája szélét a bajusza alatt — némelykor előfordul az efféle... Azonnal eligazítjuk; méltóztassék csak nyugodtan lenni.

Üdvárisan szalutált és a jeggyel eltávozott.

Az özevgy — látszólag — a legnagyobb zavarral tekintett utána. Kilépett a folyosóra, majd ismét bejött, visszatelepítette hatalmas tagjait az ülésre s panaszos hangon így szólt:

— Ez a kalauz tán el sem hiszi, hogy a pénztáros kisasszony tévedett. Tán azt hiszi, hogy én akarok olcsóbban utazni Aszódra... Bizonyosan azért mondta, hogy némelykor előfordul... hogy a vasutat némely személyek meg akarják károsítani... Hát ez fordul elő. De ez az én esetemben nem fordul elő! Tessék elhinni, eszem ágában sem volt, hogy azt a rongyos negyven krajcárért megspóroljam. Mi az a negyven krajcár? Nem igaz? Nem vagyok éppen gazdag, de annyim csak van, hogy negyven krajcárral többet is fizethetek Aszódig. Aztán most tessék, itt van! Személyvonati jegyet adott az az ostoba pénztáros-kisasszony, a kalauz pedig azt gondolja, hogy csalni akartam... Nem igaz?

— Legyen nyugodt, asszonyom — dörmögte kényszeredett hangon az öreg ur.

— Könnyű kegyednek! sóhajtottá még panaszosabban az özevgy s közelebb hajolt az öreg urhoz, hogy jól megértse vele a dolgot, — de kérem, én — mondom — bár nem vagyok gazdag, de tisztességes nő vagyok! Igenis, kérem, tisztességes!

A sápadt professzor intett, hogy elhiszi.

lamint multjánál fogva is magában hordja feltöllen bizto-
sítékát az igazi és hamisítatlan szabadelvűségnek, másrészt
pedig az, hogy becses megbízó-levelüket vésőhásem
tekintetben önző egyéni eszközöknek, hanem egy olyan ok-
mányának, amelynek rendelkezéseit minden egyéni, lény-
leges és vált szerelmek létretevéseivel, lankadatlan szor-
galmal, kitartással lelkiismeretes hűséggel és munká-
kassággal teljes teni kell.

Röviden jelezvén a maga parlamenti munkássá-
gát, így folytatja: Ha a törvényhozásnak minden
egyik tagja, áthatva attól a szent és nemes érzelem-
től, hogy hazájának és nemzetének hű szolgája kell,
hogy legyen teljes erejével és tudásával teljesítené
kötelességét és küzdené képzettségének és erejének
mindenkor tiszta és őszintelen felelősséggel az egyedül
elítélhető nagy céllért: hazánk nagygyá, erőssé,
boldogá és népszeré, akkor, tisztelt uraim nem alakul-
hatna és nem létezhetne vallásfelekezeti alapon álló
párt akkor nem üthető fel lejtét a személyes és
személyek ellen irányuló harc, akkor nem tár-
gyalna egyoldalú pártérdekből (csak ezt akarom
feltelezni) a pártvezér külföldi és hazánk, a magyar
nemzet örökös ellenségével szoros szövetségben álló
idegen nemzetellenes anyagi támogatást iránt; akkor nem
üthető fel törz, undok arcát a törvényhozás szent
csarnokában, az egyéni gyűlölet és ördögi bosszu
művelete, akkor nem folyhatna harc egyes vallásfelekezetek
hívei ellen, akkor nem állanak szemben egymással
agrárizmus és merkantilizmus, akkor nem tenyeghetne
bennünket és nemzeti létünket a reakció vészterhes,
sőt lejtője, — hanem akkor a törvényhozás szent
csarnoka csak az elvi alapon különböző de ugyan-
azon céllért küzd és a hely méltóságát soha sem
sértő harcok és küzdelmeknek volna szintere és
az emberi szenvedély, az egyéni gyűlölködés az egy-
oldalú és mindig egyesekre visszavezethető pártédek
ki lenne kuszáló. Akkor undorral fordulna el min-
denki attól a ma — sajnos — részben uralkodó elvtől,
amely a politikában más erkölcsöt és tisztességet
ösmér, arra más mértéket a kalmaz, mint a rendes
közéleti erkölcs és tisztesség.

En, tisztelt uraim, nem ismerek erkölcs és er-
köcs, tisztesség és tisztesség között különbséget, és
smit erkölcsellenek, tisztességellenek bélyegeket a
közéletben, azt annak minősítem a politikai életben is.
Ennek általánosításáért, ezen elvnek a politikai életbe
átültetéséért és meghonosításáért küzdeni, sikra szá-
lani a jövőben is szent kötelességemnek fogom
tartani.

Hiszem s meggyőződésem, hogy ebben a har-
ban és küzdelemben is a volt nemzeti párt tagjának
belépésével erkölcsi sulyában is megerősödött
szabadelvűpárt elvi fog járni és hathatós támogatóra
fog találni a Kossuth Ferenc vezetése alatt álló füg-
getlenség pártban.

Örömmel állok sorompóba az állami tisztviselők
anyagi helyzetének javítására irányuló nagy hullámok
kelt felvett kérdésben is, mert a kívánásokat, nagyjá-
ban, jogosnaknak, igazságosnaknak és méltányosnaknak
tartom és ösmérem. De természetesen, hogy ennél a
kérdésnél sem hagyható figyelmen kívül az országos
érdek a magasabb és a közérdeket érintő szempontok.
Elismerem nemcsak, de tapasztalható tudom, hogy az
államtisztviselők kar anyagi helyzete szomorú és
nehéz — sok esetben annyira rossz, hogy az in-
ségget és nyomorral határos — és elismerem azt
is, hogy szemben azokkal a követelményekkel,
amelyeket az állam ugy a képzettség, mint a munka,
a teljes lekööttség, mint a társadalmi

pirult arccal s látszólag egészen felbőszülve az
özvegy, miközben visszatelepedés tagjai állt szinte
megregegett az erős bőrlülés, — fel fogom jelen-
teni az igazgatóságnál. Kegyed hallotta, hogy mi-
vel merészelt vádolni?

Az öreg ur ijedten kapta föl a fejét.

— En, asszonyom?

— Igen, igen, kegyed, — hisz itt volt és
mindent hallott! Kegyedre fogok hivatkozni, hogy
hallotta, midőn ez a szemtelen ember csalás-
sal vádolt.

— Boosánat, ezt nem hallottam, — tiltako-
zott most már mogorván az öreg ur s felállt,
hogy elhagyja a kocsiszakaszt.

— Hová megy?

— De kérem...

— Ej kérem, üljön le és hallgassa meg,
amit mondani akarok! szolt rá ingerülten az öz-
vegy s megfogta a karját, hogy visszatartsa. A
sápát professzort ez annyira fraprozta, hogy
csakugyan visszaült a helyére s a legnagyobb
zavarral hebegte:

— Kérem, parancsoljon velem...

Tisztában voltam vele, hogy a kalauznak
van igaza. Ez a szívós mosakodás, az önvédelem-
nek e makacs erőszakolása érdekes és tanulságos
látványosság volt. A nő lélek legmélyét kavarta
fő a büntudat s egy tucat férfi összes energiájánál
hevesebb akció kifejtésére ösztönözte a végből,
hogy tisztára mossa magát. Negyven krajcár
miatt...

— Bocssásson meg, uram, hogy így rátáma-
dok — folytatta indulatosan az özvegy s kigyul-
ladt arcán e pillanatban mintha a szegény is
megjelent volna — de őn mindent hallott...
Előbb azonban még egyszer el kell magyaráznom
kegyednek, hogy midőn Budapesten jegyet vál-
tottam ide Aszódra, ahol lakom, a pénztáros-
kasszónak kétszer is megmondtam, hogy
adjon egy jegyet Aszódig a gyorsvonatra a máso-
dik osztályba...

szereplés és magatartás tekintetében a tisztviselők
szemben felállt, egyáltalán nincs arányban a
nyújtott anyagi viszonylagatással sőt sok esetben,
és ezt bátran merem állítani, a tisztviselő munkássá-
gának, tudásának, képzettségének és munkaeurének
igénybe vétele a lelkettségével határos, — mégis
mindezeknek elismerése és igazolása mellett is kény-
telen vagyok kijelenteni, hogy a legutóbb felállított
követeléseket az állam és az adózó polgárok anyagi ere-
jével szemben túlzottnak és a mozgalom megindulá-
sának formáját és időpontját elhibáztatnak tar-
tom. Elhibáztat pedig azért, mert a kére — és jel-
lege — legalább a látszat szerint — olyan,
mintha politikai háttérrel, a képviselőválasztások
eseményeit önző érdekek akarná a maga előnyére
kiszákmányolni és számarányának tudatában, mintegy
megjelölkezve honfiai kötelességéről, kényszerrel alkalmaz-
ni egy a törvényhozásra, mint magára a kor-
mánya is.

Nyílt és őszinte voltam mindig, az vagyok ennél
a kérdésnél is, és nyíltan kimondom ebből meggyő-
ződésemet, hogy az államtisztviselők kar feljajdulásának
jogossága mellett elfelejtett egy igen nevezetes
körülményre tekintettel lenni. és ez az, hogy az állam-
tisztviselői önző sorban kötele minden ténykedés-
nél lelkiismeretes szamot vetni közállapotainkkal
és, bár akaratlanul vagy öntudatlanul, sem szabad
annak olyan irányzatok és áramlatok, habár csak
látszólagosan is, szolgálatára lennie, amelyek a magyar
nemzet érdekeivel homlokegyenest ellentétben állanak.
Feltétlenül figyelembe kellett volna tehát venni az
ország jelenlegi mindenirányú politikai helyzetét, az
abból olyó különböző áramlatokat és ezekkel szá-
mo va, ugy a mozgalom formáját, mint időpontját
méltóbb és jölőbb módon állapítani meg.

Azt hiszem, hogy már a legközelebbi jövő iga-
zolni fogja azt az állítomást, hogy a kormány böl-
csessége és jóakarata az imént hangoztatott szempon-
tot figyelembe vételével megtalálta a megoldás kul-
csát és hogy közvetlen küszöbön állunk a tisztviselők
anyagi helyzetének a közérdekekkel is megegyező fo-
kozatos javításának.

De még nagyobb munkásságot fogok kifejtani
abban az irányban, hogy a tisztviselőknek viszonya és
helyzete az állammal szemben végre-valahára kellően
és az ország érdekeinek megfelelő módon rendezte-
sék, szabályoztassék. Nem tehetek róla, de eddig
még meg nem ígatott nézetem és meggyőződésem,
hogy azon függő és minden védelmet nélkülöző helye-
zete a tisztviselőnek, amelyben ma a kormány és
annak egyes tagjai önmérem áll, — és ahogy ma
azok egyéni, személyi önkényének alá van vetve,
sokkal sulyosabb, károsabb és hátrányosabb a tisz-
viselőkre és magára az országra nézve is, mint a
tisztviselői anyagi helyzetének rosszasága. Ez a tel-
jesen egyéniül való függési helyzete az egész tisztvi-
selői karnak rákötettségé és oka nagy mértékben
közállapotaink rosszaságának, az uralkodó rendszer-
telenségnek, megbizhatatlanságnak, sőt sok tekintetben
a közérkölosök lazaságának és a törvényteliséteit, tör-
vényegyhajlás hiányosságainak is.

Nem kevésbé fontos és a megoldás tekintetében
a jövő feladatát képezi a munkások helyzetének kér-
dése is. Nem akarom a tisztelt közönséget ezen kér-
dés hosszas részleteivel untatni és annak megoldására
vonatkozó tervek előadásával drága idejüket igénybe
venni, csak röviden kívánok rá mutatni egy olyan
már a legközelebbi jövőben is foganatosítható eszközre,
amely ezt az égető kérdést is, a megoldás útján egy
hatalmas lépéssel előbbre vinné — és ez: a munká-
soknak tisztességes otthon teremteni. Ki merné tagadni
annak a tételnek igazságát, hogy az igazi jó időhon-
nak a hiánya szülőke az erkölcselenségnek, a bün-
nek, nyomornak és betegségnek, míg ellenben az
egészséges, kellemes és jó lakás meleg létszékéve lesz
a családok, a család az erkölcsnek és a kettő együtt-
véve, megteremti a tisztességet és becsületet. Egétő
szükségnek tartom tehát, hogy ezt a kérdést ezt a
feladatot, kapcsolatban az elagott, keresetképtelenné
vált munkások elhelyezésének kérdésével, az állam
karöltve a társadalommal és egyesekkel, az eddi-
ginnél sokkal fokozottabb mértékben a megoldás
és foganatosítás útjára terelje. Részletkérdések
ezek az igaz, de a magyar állam és nemzet
testébe vágók, éppen úgy, mint a telepítési és
a földéhes nép részére napirendre kerített parcellázási
kérdések. Mindkettőt illetőleg megvannak a magam
megállapodott tapasztalatok és tanulmányozáson alu-
pülő nézetem és elveim, amelyeknek annak idején ér-
vényesíteni és csekély tudomásom ezen kérdéseknek
az ország és az összesség érdekeinek megfelelő meg-
oldásához hozzájárulni, kötelességemnek ösmérem.
De már ezuttal is jelezhetem, hogy egy a telepítési mint
a terve vett parcellázási ügy körül kifejtett elvi alapok-
k sok tekintetben egyet nem értek, sőt a telepítésnél
éppen úgy, mint az ugynevezett ruthén akciónál igen
sok intézkedést és részben a kiindulási alapot is el-
hibáztatnak tartom. Azt hiszem, lesz alkalom akár
egy, akár egy ezekkel a kérdésekkel annak idején
részletesen foglalkozni. ezuttal csak reámutatni kíván-
tam önök előtt, tisztelt uraim, arra, hogy ezeket is a
jövőben megoldandó országos érdekű feladatok közé
tartom sorolandóknak.

Szóljak-e azon áldatlan hareról amely az agrá-
rizmus és merkantilizmus jelzavai alatt, sajnos, még
ma is folyik? Nem teszem, hisz ezen irányban kifejt-
tettem részletesen állásfoglalomtat. Ezuttal csak azt han-
goztatom és ismétlem, hogy minél magasabb fokon
áll, minél nagyobb tért hódít az ipar és keres-
kedelem, minél előbbre halad a tudomány, annál
beterjessebb lesz a gazdaságok művelése, ki-
használása, kezelése, tehát annak nagyobbra leg
emelkedni azoknak értéke is. Egmás mellett kar-
öltve kell tehát haladniuk és nem egymás ellen,
mert igaz hitem és bizonyításra nem szoruló meg-
győződésem hogy a haroból győztesként egyik fél
sem kerülhet ki, míg ellenben feltétlenül diadalt arat
mindkettő, ha egymást támogatja, ha együtt küzdenek

a küllenséggel szemben, az összesség és hazánk
érdekeinek javára. És amint hogy teljes lelkemből
leszek azon hogy a béke közöttük helyre álljon, az
egészséges felogás és az egymásra utaltságnak igaz-
sága győzzön meg pedig annál is inkább mert szinte két-
ségtelen, hogy mind közelebb és közelebb jutunk ahhoz
az időponthoz amelyben az Ausztriától való gazdasági külön-
válásunk elkerülhetetlen lesz, akkor pedig a tömör együt-
ködés, a lelkes együttműködés az egymás és ösz-
szesség érdekeinek együttes támogatása szolgálása és
előbbrevitele elkerülhetetlen feltétele az előnyös ki-
bontakozás biztosításának, — éppen olyan lankadatlan
kitartással és lellem egész hevével fogok küzdeni
azok ellen, akik a valásfelekezeti egyenlenségnek elég
lelkiismeretlenül szitják és terjesztik és ezzel a sötét
aknammalval a magyar embert állítják szembe a mag-
gyarral és nem nézik azt, hogy ugys kevesen va-
gyunk nagy és nehéz küzdelmek előtt állunk, sulyos
és terhes feladatok nyomulnak előnkbe, amelyekkel
szemben, hogy helyt állhassunk és a harcot a sikernek
reményével felvehessük, egész és teljes erőnkre van
szükségünk, amely erőnt azonban minden egyenlens-
ség gyengit és ellenségeinket növeli. A magyar nem-
zet egységességének, együttérzésének, összetartásának,
egymásra utaltságának, egymás iránti kölesönés. lelkes
és büszke szeretetének nagy oltárhoz, tédert hajtva,
szent ihlettel járuljunk mindannyian és a béke üdvö-
adó lángjával világítsuk meg azt, hogy lényo széles e
hazában minden igaz magyar honpolgárnak cselekvési
útjára árasztja ki melegtőt, vonzó és világitó sugarait,
de a vallásfelekezeti koponyegébe burkolt reak-
cionárius irányzat hamis és csabító szavaiat lepleztes,
áldást intő tényleg azonban ennek a drága oltárnak
megosonkítására emelkedő, szentségtörő kezeket bé-
nitsa meg, sorvasztja el őszintelen és igaz hazaszer-
teitnek szent és örök tüze.

Kijelenti ezuttal, hogy nem fogja elmulasztani
ismétlenül is sürgetni a hitbizományi és hitkézi bir-
tok és birtoklások kérdéseknak rendezését, valamint az
erdélyrészi gazdasági, ipari, kereskedelmi, közlekedési
és nemzetiségi kérdéseknak napirendre hozását. És
sohaem fogja elmulasztani Kolozsvár érdekében ha
kell, sikra szállani. Ha ez alapon a választók újra
megajándékozzák bizalmukkal, büszke lesz rá, ha
nem, tövis akkor se marad az ő szívében. Ha elnyeri
a mandátumot — tisztán hozza vissza.

Kolozsvári I. kerület szabadelvűpártjának el-
nökéhez Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter a
tegnapi üdvözlőre a következő távirati választ küldötte:

Meghatottam és hálával telve fogadom ki-
tűntető bizalmunknak megragadó nyilvánulását. A
jelölésétek mély köszönettel fogadom el és sietek
Kolozsvárra, hogy igaz háállmam személyesen
adhassek kifejezést.

Hegedűs miniszter vasárnap délután érkezik Ko-
lozsvárra, megérkezése után a Mátyás-szobor-bizottság
ülésén emiköl és este a tiszteletére rendezendő pártlakom-
mán vesz részt. Hétfőn több intézetet látogat meg és
este Bánffy-Hunyadra utazik, hogy Gyarmathy Zsig-
mondot meglátogassa.

Báró Podmaniczky Frigyes a hozzáintézett tá-
viratra a kolozsvári két kerület pártelnökeihez a kö-
vetkező válaszokat küldötte:

Dörgő pártelnök urnak. — Nagy örömmel
vettük tudomásul pártunk oszlopos tagjának, He-
gedűs Sándor miniszter urnak Kolozsvárról tör-
ténő újból való jelölését. Csoportosuljunk hievünk
bizalommal a sok diosőségét aratót zászló alá.

Dobál pártelnök urnak. — Öszinte örömmel
értesültünk báró Feilitzsch Arthur újbóli jelölés-
téről. Bizunk elvtársaink hűségében és reméljük,
hogy jelöltünk zászlóját ismét diadalra juttatják.

Turóc-Szent-Mártonból írják: A szucsányi választó-
kerületben eddig két szabadelvűpárti jelölt volt: az
eddiggi képviselő, Lehoczky Antal városi ügyvéd és
báró Révay Gyula turócmezeyi nagybirtokos és tör-
rendi tag. Lehoczky, aki mint a kerület szülöttje
népszerűségnek örvend és akire a szabadelvűpárti
választók különösen pedig a „nemesei falvak“ lakói
nagy számban szavaztak volna, arra való tekintet-
tel, hogy két szabadelvűpárti jelölt léltelte mellett
a harmadik jelöltnek, a tót nemzetiségi párti Madron
Pál turóc-szentmártoni ügyvédnek a győzelmé válna
lehetőségessé, visszalépett a jelöltségtől s így most már
a báró Révay Gyula szabadelvű jelölt győzelmé bizo-
sítottottnak látszik. Lehoczky elhatározása, noha nem
szívesen válik meg tőle a kerület, általános megle-
péddel és elismeréssel találkozott a turócmezeyi
szabadelvűpártban, mely ez alkalommal, sok év mul-
tán először és talán ezuttal egyedül fog megmérkőzni
a passzívitásból kilépett tót nemzetiség jelöltjeivel,
akiknek esetleges győzelmé a felvidéki magyarság
kudarát jelentené. Ugyancsak elismeréssel van a
párt a megye főispánja, új. Justh György iránt is,
akinek iárodázása hözra létre ezt a modus vivendit.

Szegeden Hentaller Lajos, az I. választókerület
jelöltje, vasárnap tartja programbeszédét. Fogadattá-
sára nagyban készül a függetlenség párt.

Tasnádon dr. Horváth Zoltán Kossuth-párti va-
sárnap mond programbeszédét. Kossuth-Ferenc, Hen-
taller Lajos és Dienes Márton képviselők nyit levelet
intéztek a kerület polgárságához.

Kun-Szent-Mártonból táviratozzák: Itt Dienes
Márton tegnap este jelölté a függetlenség párt 48-as párt.
Dienes Márton ma elindult a kerületben körútra. Vele
szemben a szabadelvűpárt Baghy Bélát léptette fel.
Mindkét jelölt vasárnap mondja el programbeszédét.
Mezőtúrról írják hogy Tóth János eddiggi füg-
getlenség párti képviselővel szemben Tatar Dénes
jelölték szocialista programmal.

London, szeptember 13.

Fél 1 óraker délután a következő bulletin adták ki:

Reggel 9 óra óta az elnök állapotánem változott.

Ez a jelentés nem szól arról, hogy milyen a beteg testi hőmérséke és az érverése. Valószínűleg azért nem, hogy a közönséget megnyugtassa. *Edvárd* királynak óránként küldenek *Buffalo*-ból jelentést.

London, szeptember 13.

Buffalo táviratok szerint *Mac Kinley* szivgyöngesége olyan nagyfokú, hogy az orvosok válságtól tartanak. A szivgyöngesség az operáció és a csekély táplálkozás következménye.

New-Yorkból táviratozzák, hogy *Mac Kinley* összesen hajnali 2 óraker *Buffalo*-ba utazott.

Buffalo, szeptember 13.

Feladatott d. u. fél 5 óraker.

Valószínű, hogy a hirtelen beállott válságos fordulatot az okozta, hogy a betegnek idő előtt adták tömör edelt. A gyomor nem elég erős a funkcionálásra. A beteg ricinust vett be eredményesen. A szivgyöngesség és az erőhanyatlás aggasztó.

London, szeptember 13.

New-Yorkból jelenti egy távirat délelőtt 11 óraker:

A tőzsdén megnyitáskor nagy pánik volt. Az árfolyamok erősen hullámoztak. Az izgatottság ma sokkal nagyobb volt, mint a merénylet után.

Buffalóból táviratozzák:

Hanna szenátor, *Mac Kinley* meghitt barátja, ma reggel különvonaton *Cleveland*-ből ideérkezett. A 183 mérföldnyi utat a különvonat 191 perc alatt tette meg. A szenátor az állomásról automobilon sietett a nagybeteg elnök lakására.

Buffalo, szeptember 13.

(Délelőtt 10 óra.)

Mac Kinley elnök nejét eddig még nem értesítették az elnök állapotában beállott rosszabbodásról. Az orvosok elhatározták, hogy nem engedik férje betegágyához. Albanyból különvonat indult el, amely az alelnököt idehozza.

Kevéssel délelőtt 9 óra után az egyik orvos kijelentette, hogy az elnök jobban érzi magát, mint korán reggel. Az orvos és kártársai nagyon aggodónak ugyan, de még nem tettek le minden reményről. A elnökhöz meghívtak egy szív- és tüdő-specialistát.

(Az anarkhisták.)

London, szeptember 13.

Iteni anarkhista körökben *Czolgosz* tetének politikai jelentőségét nem tulajdonítanak. *Krapotkin* herceg kijelentette, hogy ezt a merényletet közönséges bünténynek kell tekinteni és remélhető, hogy ezen az alapon fogják a pört a merénylet ellen megindítani. *Malatesta* olasz anarkhistának az a meggyőződése, hogy egy olyan országban, mint Amerika olyan bűntényt, amilyen *Czolgosznak* a merénylete volt, nem lett volna szabad elkövetni. E gaztett miatt az ártatlanok fognak szenvedni sokkal inkább, mint a bűnösök, épp úgy, mint az anarkhista zavargások után Spanyolországban és Olaszországban.

Baltimore, szeptember 13.

A marylandi *Union League* elnökségének tagjai tegnap este gyűlést tartottak, melyben ehatározták, hogy *Wellington* szenátort kizárják a ligából, mert a szenátor ismételt nyilvánosan helyeselte *Czolgosz* tettét. *Wellington* a republikánus pártletben előfordult személyes viszályok miatt ellensége *Mac Kinley*nek.

New York, szeptember 13.

Most János anarkhista, a *Freiheit* című lap szerkesztőjét letartóztatták.

(Washingtoni követünk az anarkhistákról.)

Hengervári Hengelmüller László, monárkiánk washingtoni követe, ki ez idő szerint Bécsben tartózkodik, egy hírlapiról előtti igen érdekesen fejtegette az amerikai anarkhizmus kérdését. Amerikában — úgy mond — mindent szabad írni, mert ott nem a vélemény büntetik, hanem a tettet. Az anarkhisták ellen sokkal könnyebb megtorló rendszabályokat javasolni, mint tetteiket megakadályozni. A merényletnek mindenesetre meg lesz az az eredménye, hogy Amerika ezután jobban fogja szemmel tartani az idegenek bevándorlását. A hangulat egyébként is izgatott az ottani olaszok s ezután a magyarországi tótok ellen, kiket guynosan — hunoknak neveznek. Szerencsésje az amerikai olasz munkásoknak, hogy a merényletet nem olasz ember követte el.

(Az amerikai kormány köszönete.)

Berlin, szeptember 13.

A *Nordd. Allg. Ztg.* jelenti: Az itteni amerikai nagykövete a külügyi hivatalnak átadta a következő választáviratot, mely a német császárnak *Mac Kinley*-hez intézett részvétáviratára érkezett:

Ő felsége megindító rokonszeny-nyilvánítása, melyet e hó 3-án intézett *Buffalo*-ba az elnökhöz, ideérkezett. Meg vagyok bízva őt felkérni, hogy az elnök nevében ő felségének kifejezze e szives manifesztaációjáért mély köszönetét. Ő felsége távirata azzal a móddal, amelyen ő felsége és az egész német nép érzelmeinek kifejezést ad, különös hála rá kötelezte az elnököt és honfitársait. Az elnök állapota örövendetesen javul.

Adee, ügyvivő államtitkár.

A danzigi találkozó.

Budapest, szeptember 13.

A Standart, amelyen *Miklós* cár látogatást tett a danzigi vizekben, már Kiel felé tart. A két császár melegen bucsuzott el egymástól, még az utolsó pillanatban is manifesztaálva, hogy a cárnak most következő franciaországi látogatásában árnyéka sem keresendő akár Németország, akár valamely más, a kettős szövetségben kívül álló hatalom ellen való tüntetésnek. Így fogja fel a danzigi találkozási a diplomácia dolgokban irányadó *Journal des Débats*, midőn azt írja, hogy *Miklós* cár annál szivesebben fogadta el a német császár meghívását, mert valahányszor a világot a francia-orosz szövetség létezésére emlékeztették, sohasem mulasztotta el annak a manifesztaálását, hogy ez a politikai kombináció semmiféle változást nem von maga után Oroszországnak nyugati szomszédjával való viszonyában. Franciaországnak semmi oka sincs arra, hogy ebből aggodalomra merítsen okot, sőt inkább azt lehetne mondani, hogy a nemzetközi politika mai helyzetében Franciaország semmit sem nyerhetne, ha a kettős szövetség barátságátlan és támadó magatartást tanusítana Németországgal szemben. Elvégre nem is lenne rossz, ha *Miklós* cárnak *Vilmos* császárral való viszonya megkönnyitén a viszonyt a három hatalmasság között.

A *Times* is kiemeli, hogy a cár utazása nem fogja megváltoztatni a világ politikáját és hogy legelső sorban a béke ügyét fogja szolgálni.

Hela, szeptember 13.

Miután a cár a Hohenzollern-yachtról távozott és a Standarra visszatért, *Vilmos* császár a cári yachtra ment, hogy a cár látogatását viszonzja. Az orosz yachton ünnepes fogadás volt. A két uralkodó az időközben odaérkezett *Henrik* herceggel a cár terembe ment, ahol fél órával tovább időztek. Azután visszatértek a Hohenzollernre, ahonnan meglátogattak több hadihajót. Este 8 óraker estebéd volt az orosz yachton, amelyre hivatalos volt *Alekszej* nagyherceg, a kíséret, a tengernagyok és a gyakorlóhajóraj parancsnokai.

A lakoma előtt átadták a német kíséret tagjainak a rendjeleket. *Miklós* cár maga adta át gróf *Bülow* birodalmi kancellárnak az *András-rendet*. Ugyanezt a kitüntetést kapta *Eulenburg* főudvarnagy. Lakoma után a két uralkodó még együtt maradt a sétálóúton és gyönyörködött abban a pompás látványban, amelyet a pazurál kivilágított német és orosz hajók nyújtottak. A nyugati hajórajhoz tartozó hajók azalatt üdvözlésekkel kimentek a tengerre. 11 óra után a két uralkodó elbucuzott egymástól és *Vilmos* császár visszatért a Hohenzollernre.

Danzig, szeptember 13.

Tegnap reggel 8 óraker a hajóraj nagy gyakorlatot tartott, amennyiben támadást intézett a danzigi öböl partjára, amelyet a parti ütegek és a partvédő hadosztályok védelmeztek. *Vilmos* császár és *Miklós* cár a Kaiser Wilhelm II. csatahajóról nézték a gyakorlatot.

Hela, szeptember 13.

Tegnap délután 1 óra tájban a Kaiser Wilhelm II. páncéloshajón dejeuner volt. *Vilmos* császár jobbján *Miklós* cár, bajján *Alekszej* nagyherceg, az orosz cár jobbján *Bülow* birodalmi kancellár, a felségekkel szemben *Köster* tengernagy, *Tirpitz* miniszter és *Lumen* orosz altengernagy ült. A gyakorlat befejezése után *Miklós* cár arra kérte *Vilmos* császárt, hogy legnagyobb meglepődését közölje a német hajórajjal. Este 7 óra tájban a hajóraj visszatért kikötő-állomására. *Vilmos* császár a Standarra a kísérettel az orosz cárt, azután visszatért a Hohenzollernre.

Hela, szeptember 13.

A legutóbbi flottagyakorlat is kitünően sikerült. A két uralkodó délelőtt ellátogatott a *Varjak* cirkálóhajóra, azután *Vilmos* császár a Kaiser Wilhelm II.

csatahajóra ment, ahol *Miklós* cárt fogadta. A *Varjak* cirkálóhajón *Vilmos* császár kabinetparancsot adott ki, amely szerint a német tengerészisztiek ezental az oroszokhoz hasonlóan a tengerészhadnagyok felkete kardkötés törét fogják viselni ideiglenes szolgálati fegyverül. A hajóraj rögtön megkezdte kifejlését. Az *Arnim* parancsnoksága alatt első második hajóraj ék-vonalban keresztülörte a *Henrik* herceg vezetésével álló első hajórajt. Egy óraker abbagyárták az ütközetet. Déltán 2 óraker a hajóraj vasmacsát eresztett Hela előtt.

Berlin, szeptember 13.

A császártalálkozásról a következő politikai részleteket jelentik: A birodalmi kancellár, *Schliffen* vezérkari főnök és *Senden* tengernagy állandóan a császár mellett tartózkodtak. A birodalmi kancellár tegnap gróf *Lambdorsffal* tárgyalt. *Vilmos* császár *Lambdorsffal* és *Fredericks* báróval, a cár pedig *Bülow*-val tanácskozott.

Berlin, szeptember 13.

A cár németországi látogatásával összesen 80 millió márka értékű orosz vasuti kötvénynek egy német konzorcium által való átvétele s ezen fölül több jeltől az következtetik, hogy a francia-orosz kölcsön is létre fog jönni.

Berlin, szeptember 13.

Neufahrwasser-ből jelentik: A Standard cári jacht ma délben elhagyta a kikötőt és *Kielbe* indult. A *Hohenzollern* és a német hadihajót kísérték. A két császár igen melegen bucsuzott el egymástól.

Délelőtt 9 óra tájban *Vilmos* császár egy gigen, amelyen 8 matróz evezett, a *Standardra* ment. A kormányon a császár ült. A cári jacht főárbóca a sassal ékesített orosz lobogó volt kitűzve. Rövid tartózkodás után a császár visszatért a gigre és a *Hohenzollern* felé tartott. Néhány perc múlva azonban a gig visszafordult a *Standard*-hoz s mikor odaért, a cár maga nyújtotta át *Vilmos* császárnak a tengerügyi pálcát, amelyet a jachton felejtett.

Neufahrwasser, szeptember 13.

Alkonyatkor a Hohenzollern *Vilmos* császárral a kikötőbe ért és *Neufahrwasser* mellett a molón kikötött. Az ünnepélyesen leidszített kikötőhelyen összegyűlt közönség. mikor a jachtot meglátta, lelkes hochkáltással tört ki és a parti ütegek disztróvéseket tettek. *Miklós* cár az orosz hadihajókkal délután indult utnak.

A délafrikai szabadságharc.

Budapest, szeptember 13.

Egy hágai táviratunk jelenti, hogy a békebíróság holnap fogja az angol kormány elé terjeszteni békeajánlatát a délafrikai háború megszüntetése céljából. Ha az angol kormány visszautasítja az ajánlatot, akkor a békebíróság több előkelő tagja lemond s így valószínű, hogy a hágai békebíróság feloszlik.

London, szeptember 13.

A *Times*nak táviratozzák Pretóriából: A boerok a múlt héten Kelet-Transvaalban nagyon tevékenyek voltak. A Chrissi-tó és Amsterdam körül gyülekeztek, nyilván azért, hogy betörjenek Natálba.

Fokváros, szeptember 13.

A *South African News* azt mondja *Kitchener* augusztus 7-iki proklamációjáról: A két köztársaság polgárai ma is harcolnak függetlenségükért. mint huszonhárom hónapja ilylyást. A harc azonban, amennyire a jövőbe látni lehet, az ő részükről reménytelen. Fegyverek diadala lehetetlen és a külföld beavatkozása ki van zárva.

London, szeptember 13.

A *Times*nak jelentik Pretóriából tegnap kelettel: Blood tábornok augusztus 25-én *Viljoen* boer parancsnokkal Lydenburgban találkozván, azt ajánlotta a boer parancsnoknak, hogy látogassa meg az egyik összevont tábor, hogy a boerok minden kétsége eloszoljon a táborok igazgatása és az angolok hadviselési elvei felől. *Viljoen* maga nem fogadta el a meghívást, de utasította hadsegédét, *Malan* törzsüzerségi hadnagyot, hogy nézze meg a tábor. *Malan* szerdán megjelent a middleburgi táborban, ahol hétézer ember, férfiak, asszonyok és gyermekek vegyest vannak elhelyezve. *Malan* kíséret nélkül járt a táborban, kikérdezte a menekülőket s végül kijelentette, hogy valamennyien meg vannak elégedve. Semmiben sincs hiányuk. Csak a hus ellen volt panaszuk, de azt egyenlő minőségben kapják az angol katonák és *Middelburg* lakosai; természetes, hogy marhalegelők hián ez a hus kevésbé jó. *Malan* kijelentette, hogy a táborban tapasztalt dolgok nagyon kellemesen lepték meg, azután visszatért *Belfast*-ba, hogy *Viljoen* parancsnokhoz menjen.

Loourenco-Marquez, szeptember 13.

A Limpopo portugál parti-gőzöst, amely a Limpopo folyón közlekedik, főtartóztatták, mert azzal gyanúsították, hogy hadi csempészárut visz. A hajót megvizsgálták, azután megengedték neki, hogy útját folytassa.

A berlini polgármester-választás. A másodszor szinte egyhangulag megválasztott *Kauffmann* berlinvárosi tanácsos elfogadta megválasztását s most már a császáron mulik, ki akarja élesíteni a közte és birodalmi fővárosa közt való konfliktust, melyet az első választás elvetésével ő maga provokált. A berliniek álláspontját jellemző *Rosenow* városi képviselőnek a választás előtt mondott beszéde, melynek lényeges része így szól:

A király bizonyára törvényes alapon áll. De tisztába fog jönni azaz, hogy vajjon egy husz évet ezalott történt incidensből összeültökés támasztásak-e a városi közgyűléssel és Berlin polgárságával. Nem mi idézzük elő a konfliktust, hanem a második meg nem erősítés idézi elő.

Vilmos császár bizonyára nem szívesen vesz össze Berlin polgárságával, de az ő nyakas jelleméről alig tehető föl, hogy az első visszaütés után most megadná magát. Az ő jelmondata különben is: *Regis voluntas lex.*

A római konfliktus. A *Pázmán* rektor re-installálása iránt beadott panaszt a római bíróság úgy intézte el, hogy a dalmaták ellen birtokháborítás miatt megindítja a büntető eljárást. Rómában ezalatt igen elkeseredett lett a hangulat a horvátok magaviselése miatt, mely ellen különösen a *Perseveranza* kel ki főképp az olasz királynak és az olasz kormányának hallatlan módon való piszkolása miatt. Az olaszok — ugymond — nem tudják ennek okát megtalálni, mert az olasz kormány csak azt tette, amit a törvény parancsolt. Ugy látszik, hogy a horvát tüntetés okát egészen másútt kell keresnünk. A két monarchiának egymáshoz való jó viszonya megkövetelné, hogy az osztrák-magyar kormány komolyan megdorgálja a horvátokat éretlen viselkedésükért.

A kollégium ügyében tartott *zagrabi népgyűlésről* *Potocnjak* pártönkivüli képviselő ezt írja a *Sloboda* című szocialista lapban:

Az egész akcióból az tűnik ki, hogy az tulajdonképpen kívül esik a horvátok érdekkörén. A horvátok ezáltal megint példátlan rövidlátásukról tettek bizonyosságot, mert ha a San-Girolamo nemzeti alkotás volna is, még sem olyan nagy létkérdés, amilyennek a népgyűlés rendezői feltüntetik. Hiszen a kollégium egész feladata az, hogy bizonyos számú papot vegyen fel, akik római kiképzést akarnak nyerni. Ez a mozgalom már azért is elvetendő, mert most itt az ideje, hogy a szerbek és horvátok között lévő ellentéteket inkább enyhítsük, mint kiélesítsük. A hospicium átalakításának semmi köze sincs a horvátok kívánásaihoz; a tüntetések csak a klerikalizmus római fogvereinek élesítésére valók. Mialatt a horvátok a szerbekkel és magyarokkal marakodnak, a Vatikánban elégedetten dörzsölik kezüket az emberek. A horvátokra nézve százszorta jobb volna, ha belső ügyeikkel foglalkoznának, a helyett, hogy idegen érdekekért tömörülnek.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56-12
Kiadóhivatal 54-39

HIREK.

Budapest, szeptember 13.

BUDAPESTI NAPLO. Szeptember 15-én új előfizetési nyílók a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Személyi hír. Dr. Steinberger Sarolta az első magyar orvosnő visszaérkezett külföldi tanulmányútjáról. Néhány hetet Tisza-Ujlakon töltésaládjá körében, azután még ebben a hónapban a fővárosban telepszik le, mint gyakorló-orvos.

Főhercegi vendégek Máramaros-Szigeten. Máramaros-Szigetről táviratozza tudósítónk: *József Ágost* főherceg *Augusta* főhercegnővel és *György* bajor herceggel ma délelőtt tíz órakor ideérkezett. A pályaudvaron *Szabó Sándor* alispán és *Tomesányi* erdőigazgató várták. A főhercegek negyed óra múlva *Boeckling* utaztak, honnan a főispán négyes lovatán. *Gyertyánligetre* mentek. A szarvas és medvevadászat tíz napra van tervezve.

A király a hadgyakorlaton, Dolnji-Miholjac-ról táviratozzák: Reggel óta szítal az eső és megnehezíti a főlvonulást. A kedvezőtlen idő még se akadályozza a királyt terveiben és reggel nyolc órakor a hadgyakorlat fővezetőségével, a román trónörökösrel, a főhercegekkel és nagy kísérettel a délre fekvő *Porecz* községbe lovagolt, hogy megszemlélje a 13. hadtest felvonulását, amely 3 oszlopban igyekszik a Dráva felé, hogy a folyón való átkelést kivívja. A folyón valószínűleg még ma éjjel sikerülni fog hidat verni. Ő felsége, akinek kíséretéhez a külföldi tisztiek is csatlakoztak, Miholjacról délre néhány kilométernyire lovagolt, hogy megszemlélje a 13. hadtest felvonuló előcsapatát, amelyek a 84. henvéd-gyalogdandárból (27. és 28. ezred) és a 37. hadosztály-tüzérezredből állanak. A dandárt elvonultatta maga előtt s azután ismét visszatért Miholjacba. A király kíséretében volt báró *Fejérváry* honvédelmi miniszter is, aki feleszen ülte meg a lovat. Miholjacból a Drávapartira lovagolt a király, ahol akkorára igen érdekes harc fejlődött ki. A 4. hadtest 81. hadosztályának előre tott részei ugyanis komp és ponton, hidrészeletek segítségével át akartak kelni a folyón. A komp éppen a folyó közepén volt amikor a 13. hadtest 84. honvédegyalogsdandárának tüze utólérté. Erre heves puskatűz fejlődött ki e dandár, amely az ut két oldalán vonult előre, és a 31. gyalogsdandárt dandárának már a tulsó partra jutott része között, amelybe csakhamar a 37. hadosztály-tüzérezred lövegei is beleszóltak. Időközben partraszállott a 4. hadtest hátralévő két zászlóalja is, amelyek erre szintén harcba el egyedtek. Nemsokára segédcsapat is érkezett a saját (*Abach* ve.érőrnagy alatti) dandártól, két zászlóaljnyi gyalogos, de azért a 61. gyalogsdandár nem sokáig állta a 84. honvéddandárt gyilkos tüzet és hamarosan látni lehetett, mint vonulnak vissza a Drávától északi irányban a 4. hadtest előretot részei. Ő felsége a legnagyobb érdeklődéssel kísérte a gyakorlatokat kezdetől fogva és 11 óra tájban fényes kíséretével együtt visszatért a főhadiszállásra.

Ő felsége ma tölti az utolsó éjjelt a *Majláth* grófi kastélyban. Tegnap déleiben abban az időben, midőn a Majláth-park mellett levő diadalkapura felvonták a hatalmas nemzetiszínű lobogót, a Majláth-kastély előtti magas árboctára szintén impozáns nemzetiszínű zászlót vontak fel. A posta- és táviradékhivatal épületéről is gyönyörű magyar lobogó leng. A király bajnahasadtával távozik Miholjacról és a Száván át fog kelni a 13. hadtest által verendő hidon az északi partra. A holnapi naptól kezdve általában a hadgyakorlatok szintere az északi partra helyeződik át és ő felsége a legközelebbi napokon, héttől és kedden *Görsönyből* kiindulva fogja megfigyelni a gyakorlatok menetét. A király az itteni szegények részére ezer koronát és az itteni tűzoltóság számára 400 koronát ajándékozott. Számosan kaptak ajándékot, így többek között *Kohn Albert*, akinek a román trónörökös volt szállva, ő felségétől nagyrértékű ingomb-készletet kapott briliánsokkal.

Uj Szent László-ereklje. Fraknói Vilmos püspök a monte cassinoi főmonostorban Szent László királyunk egy levelére bukkant. A püspök lefényképeztette az erekljét és legközelebb külön munkában fogja ismertetni.

Viktória királynő és az orleansi herceg. Angliában gyűtést indítottak Viktória királynő szobrára s a gyűjtéshez hozzájárult a maga adományával az orleansi herceg is. Annak idején az a hír járta be a sajtót, hogy a hercegnek visszaküldték a pénzét. Ez a hír azonban — úgy látszik — nem való. A *Times*nek ugyanis ezt jelentik Kopenhágából: Föl vagyunk hatalmazva a következő kijelentésre: Néhány újság elítélte, hogy az orleansi herceg adományt küldött Viktória angol királynő szobrára. Ugy látszik, hogy azok az újságok nem tudják, hogy az orleansi herceg annak idején levelet írt az angol királynőnek, akitől bocsánatot kért s hogy a herceg a királynőtől barátságos feleletet kapott erre a levelére.

Bosnyákok Budapesten. A Magyar Kereskedelmi Csarnok tegnap tartotta első bizottsági ülését a bosnyákok látogatása ügyében. Maróti *Férsz* László alelnök, tekintettel a bosnyákok látogatásának kiváló gazdasági fontosságára reméli, hogy az összes gazdasági körök és a főváros közönsége kész örömmel fog résztvenni a vendégek fogadásában. Dr. *Schreyer* Jakab, a csarnok titkára, azután előterjesztette a programot. A rendezés részleteit egy szűkebb körű bizottság intézi. A nagy számmal megjelen tagok lelkesen fogadták az előterjesztéseket és készséggel megígérték a fogadásban való közreműködésüket.

Főhercegi köszönet. Dr. *Szentgyörgyi* Jován Károly szaniszlói apátplébános azt a szép beszédet, melyet Szent-istván napján tartott, elküldte József és Ferenc Ferdinánd főhercegeknek. A figyelmet úgy József, mint *Ferenc Ferdinánd* főherceg melegbangu levélben köszönték meg.

Ugron Gábor esődj. A Fővárosi Tudósító jelenti: Ugron Gábor volt országgyűlési képviselő a budapesti kereskedelmi és váltótörvényésznél ma

csődöt kért maga ellen. Ugron hozzávetőleg kétféle koronára teszi a passzívátat.

Osak azért is pestis. A flumei kórház, bakteriologusa, dr. Lenar Lionel leköszönt az állásáról. Erősen kardoskodott a mellett, hogy pestisben halt meg az őreg matröz, akivel annyi sokat foglalkozott a doktor ur révén a közvélemény. Miután azonban kislült, hogy a halottnak semmi köze se volt a pestishez, a doktor ur elcsapta magától a falut. Azt a falut, amely nem tudja megbecsülni az ilyen ritka szép, nagy esetet. — Hasonlít ez az eset az olyan bohózatbeli kis várososh, amelynek van börtöne, de nincs rabja. Hát kerit magának egyet valahogy, hogy a többi város mintájára neki is meglegyen a maga tömlőelakója... Lenar doktor ur is irigykedve látta, hogy itt-ott akadt egy kis pestis, hát követelt belőle Fiuménak is. — Különben nem rossz ember. A podesztza kérésére megmaradt az állásában s éppen csak annak a kinyilvánítására szorított, hogy a rajta "esett" sérelemért elégtételt követel. A sérelem pedig az, hogy nem akarták elhinni neki a pestist.

Loubet ajándéka. A szives vendéglátáshoz még valami kis ajándék is hozzátartozik, ami majd emlékeztesse a vendéget a házigazdára. Loubet is megajándékozta a cárnét. Sokáig tanakodtak a lelet, hogy mi legyen az ajándék s az elnök végre is elhatározta, hogy egy asztalkészletet ad a cárnának. Ez a készlet a párisi kiállításban nagy feltűnést keltett, ugy, hogy egyes alakzatait és csoportjait mindenki megbámulta és a művészknél hasonló figurákra megrendeléseket is csináltak. A gyönyörű mű készítője Leonard. A készlet körülbelül fél méternyi magasságú és tizenöt alak egyesül azon a legszebb összhangban. Ez a tizenöt alak bájos táncot lejtő asszonyok csoportja, mindegyik más más típus, mindegyik más más pozitúrában áll és mégis az egész művön pompás a harmónia. Gyönyörű a közepén egy hosszú redőben dus ruhájú asszony, aki tákiyát tart a kezében. Az egészben persze a legérdekesebb a fákiya. A szimboloma annak, hogy micsoda nagy szükség volna itthon egy kis világlósságra.

A szerb templom felszentelése. Vasárnap délelőtt szenteltek fel Budán az ujonnan restaurált görögkeleti szerb templomot. A felszentelést *Bogdanovics* Lukیان budai püspök fogja eszközölni négy lelkész közreműködésével. A felszentelést püspöki mise követi tizenöt lelkész segédletével. El aikalommal fogja a püspök *Stamulovics* Makszim vezétt teológust diakonussá felszentelni. Az ünnepi beszédet *Csampszág* István szentszéki jegyző mondja. Mize után beszentelik a templom mellett emelendő egyházközségi bérház alapkövét is.

Magyar főltaláló. Az emberiség régi vágya, amely a magasba vonzza, magyar emberek szivében is lángol. Több francia, angol és német főltaláló foglalkozik az idő szerint a repülőgép kezelésének megoldásával, mostanság pedig egy magyar ember lép találmányával az illetékes iórum elé, abban a biztos hitben, hogy sikerült a problémát megoldenie. Ma délelőtt köpcei *Böcz* József, *Kézdiasárhely* rendőrkapitánya járt a kereskedelemügyi minisztériumban, hol egy általa feltalált oly repülőgép rajzát mutatta be, amely teljesen eltér minden eddigi találmánytól. A feltaláló támogatást kért a kereskedelmi kormánytól, hogy találmányá modeljét elkészíthetesse. E célból benyújtotta memorandumját a miniszterhez, melyben a részletes leírás után elmondja, hogy tizenkilenc esztendeig foglalkozik már e probléma megoldásával s nagy tanulmányok után jutott ideig. Evekét áll folytatott tárgyalásokat *Martinnal*, a kolozsvári egyetem tanárával, ki egy emberöltőt áll foglalkozott a kérdéssel s aki elbámult köpcei *Böcz* József találmányán. A beadványt meg fogja vizsgálni a kereskedelmi minisztérium műszaki osztálya s a miniszter annak véleménye után határoz majd. Ha a rendőrkapitány találmányá beválik, új közlekedési eszközzel úrvendeztetni meg a menekülő sikkasztókat.

A gödöllői Erzsébet-ünnep. A vasárnap délután 4 órakor tartandó gödöllői Erzsébet-ünnepélyen *Ferdinánd* toszkánai nagyhercegen s kamarásán báró *Lilienen* kívül *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter is részt fog venni. Az ünnepélyre nagy előkészületeket tesznek Gödöllőn.

Hogy baj ne essék. Tegnap megirtuk, hogy a montreali polgármester levelet kapott Amerikából, amiben az áll, hogy az anarkhisták merénylőre készülnek az e hó vége felé odaérkező angol trónörökös ellen. A levélnek máris megvan a maga foganatja. Huszonnygy óra alatt több mint száz gyanus embert tettek ártalmatlanná arra az időre, míg a városban időzik a trónörökös.

Egyetemi élet. Az egyetemi választások sorát ezidén az Orvostanhallgatók Szegélyző és Önképző Egyesülete nyitotta meg. Miután *Navati* Dezső, a tavalyi elnök beszámolt a közgyűlésnek az egyesület múlt évi működéséről, elnökke egyhangulag új, *Morelli* Gusztávot választotta meg a közgyűlés. Az önképző szakosztály elnöke *Lichtenberg* Sándor lett. — Ma alakult újra az egyetemi nemzeti párt is, mely vezéréül egy *Kecskeméti* Győző joghallgatót kiáltotta ki.

— **Egyházközségi közgyűlések.** A dunántúli evangélikus református egyházközség rendes közgyűlése Pápan ma kezdte meg érdemleges tárgyalását. A közgyűlést Tisza Kálmán nagy tetszéssel fogadott beszéddel nyitotta meg. Az evangélikus református egyház helyzetéről általában beszélt, említett tette azokról a veszedelmekről, amelyek a hitéletet gyöngítik s a családok körében kivánják megintatni a hitbiztosítást. Hangsúlyozta, hogy a gyermekelgérések nem lehet az egyházközségi törvények rovására írni, hiszen ismeretes, hogy reverzalásokat az új törvények előtt is adtak számmal. Az egyház iránt való elhidegülés és közöny leküzdésére a *cuma pastoralis* folytonos fenntartását, továbbá a belmisszió-egyletek alakítását ajánlja és ezeknek a jelentőségét méltatja.

A püspöki jelentés kapcsán a következő határozatokat hozták: Szilágyi Dezső emléket a kerület jegyzőkönyvébe iktatta. Héjjas Pál osurgói lögmániumi tanár iránt, aki 40 évi szolgálat után nyugalmába vonult, a kerület elismerését fejezte ki. A horvát-szlávon misszió-egyházak fejlődése és két új egyház létesítése örvendős tudomásul vétetett. Az indítványok tárgyalásán a buzsi, somogyi komáromi, órségi és pápai egyházmegyék indítványa az 1848: XX. t.-c. végrehajtása tárgyában keltett nagyobb érdeklődést. Az ügy előadója, dr. Szepesdy Ferenc az egyházak szükségleteinek és a federetnek összeírását s a hiányzó rendelkezések törvényhozás által megállapítandó államsegélyvel pótlását javasolta.

Az indítványhoz elsőnek Tisza Kálmán szólott, ki beszédeben utalt arra, hogy az 1848: XX. t.-c. szövege értelmében való végrehajtása az egyház autonómiáját veszélyeztetné. A javaslatot elfogadja, mert annak alapján fenntartatik az erkölcsi és anyagi hozzájárulás útján az összeköttetés a lelkész és a hívek között, de viszont a tulságos nagy egyházi adó leszállítására van kilitás.

Ily értelemben szólalt fel Szekeres Mihály, ellenben Mozzányi Sándor a törvénynek merev végrehajtása mellett foglalt állást. A gyűlés az előadói javaslatot Körtendy Jánosnak azon pótlásával fogadta el, hogy a törvényhozás a segélyt „szükségleteinknek megfelelőleg” állapítsa meg. A reverzalókra vonatkozó törvény megváltoztatása tárgyában beadott indítványt a közgyűlés — mint hogy ennek elfogadása a liberalizmus terén visszamenést jelentene — egyhangulag elvetette. A pápai egyházmegye indítványát lelkészi korpótlékok rendszeresítése tárgyában a zsinat-előkészítő bizottság figyelmébe ajánlák. A főiskolai és leányiskola ügyek tárgyalása során Csizmadia Lajos, a theologiai akadémia, Deák Géza és dr. Lakos Béla a lögmánium utjonnan megválasztott tanárai hivatali esküjüket letették. A felsőbb leányiskola igazgatójánul dr. Horváth József választott meg, tanítónak Kónya Anna, Török Emma, Vozáry Erzsé és Vikár Kornélia alkalmazottak. Dr. Steiner József főiskolai orvos 2000 koronás alapítványt a kerület közönségét fejezte ki. A lögmániumi tanulók nagy létszáma miatt az V. osztályban parallel-osztályt állítottak fel. Az iskolai ügyek után a pénzügyek tárgyalásába kezdtek. A közgyűlés előrelátólag még két napig tart.

A bányai ágostai hitvallású evangélikus egyházközség közgyűlésének a fővárosban ma volt a harmadik napja Zsilinszky Mihály lejegyző és Sárkány Sámuel püspök elnöklésével. A közgyűlésen Bachát Dániel esperes jelentette, hogy a kerület utasítása értelmében megkísérelték a budapesti egyházak rendezését, hogy e munka még folyamatban van s azért az eredményről ezuttal még nem számoltak be. Az új lelkészválasztási rendszabályt a közgyűlés Laukó Gusztáv módosításával elfogadta s kimondta, hogy a rendszabály életbe lép, mielőlt a püspök az espereseket erről értesítette. Laukó Gusztáv a lelkészi és tanítói díjlevelek kiállításáért járó díjak szedésére vonatkozólag tette elő javaslatát, melyet a közgyűlés jóváhagyott. Ezután Scholz Gusztáv tett jelentést a Balácsy-alapból segélyezendő lelkészekre vonatkozólag s a közgyűlés a segélyösszegek folyósítását rendelte el. Dr. Szelényi Aladár lejegyző egy irodavezetői állás szervezését hozza javaslatba 2400 korona fizetéssel és 600 korona lakbérrel, azonkívül javasolja a missziói lelkészi állás betöltését. A közgyűlés a javaslatokat elfogadta azzal, hogy mindkét állás a püspök közvetlen rendelkezése alatt áll s a határozat életbe lépését a püspökön bizza.

Több jelentéktelenebb ügy letárgyalása után kiemeltették a közgyűlés napirendjét. Zsilinszky Mihály zárószavaival és Sárkány Sámuel püspök ájtatos májával ért véget a közgyűlés.

— **Halálhíradás.** Dódsai Deák Sándor földbirtokos II-ikén meghalt Keeskenyén 53 éves korában.

— **Szerep pénzügyőrök szörakozása.** A minap egy angol társaság érkezett Orsovára és osónakon ki-

rándulást akart tenni a Vaskapuig és Ada-Kalehre. A szerb parton álló pénzügyőrök eddig 181 nem derített okból rálóttek a osónakban ülő társaságra, szerencsére azonban senkit sem találtak. Az egész vidéken nagy elkéseredett szült ez az eset, melynek mozgató motívuma nem más, mint a szerb pénzügyőrök pálinkás jókedve.

— **Két tor egymásután.** Egy Schipper Ferenc nevezetű varjasi földműves elvált a feleségétől, mert az asszony elhagyta s mással él. A válás óta azonban mindig rosszkedvű, valóságos buskomorságba esett s a minap az apja lakásán fölakasztotta magát. Temetése után a gyászosok összeültek halotti torra. Közük volt az öreg Schipper is, de egyszerre csak eltűnt s nem jött többé vissza a vendégekhez. Azok vártak egy darabig, de amikor láták, hogy tulságos soká maradt el, keresésére indultak. A padláson találtak rá, de akkor már meg volt halva. Fölakasztotta magát egy gerendára.

— **Az égő Oroszország.** Irtoztató egy statisztikát állított össze a *Novoje Vremja*, amely szerint ebben az évben eddig az oroszországi tűzkár több millióra rug, úgy, hogy az összes biztosító-társulatok a tönk szélére jutottak. Erdők, mezők, falvak, egész városrészek, kikötők, petroleumraktárak, gyárak és ipartelemek hamvadnak el és lángba boruló tartományokon végig kukorékol a vörös kakas. Az oroszországi tüzeket nem szabad a közönséges európai mértékkel mérni; a Volgán például be kellett szüntetni a hajózást, mert a parti erdősegek égése miatt a folyamot úgy ellepte a füst, hogy a fullasztó légkörben lehetetlenné vált a közlekedés. A hatóságok és a lapok rendszert látnak ebben az állandó tűzvészben és erélyes rendszabályokat sürgetnek. De a nézetek megoszlanak. A konzervatív politikusok, mint rendszeren, most is a *nihilistákat* gyanúsítják, akik tanakkal máris lángra lobbantották a sziveket, éppen úgy, mint most az orosz síkság viruló falvait. A lényeg roppasából kihallják a pusztítás hadseregének veszedelmes tanait és erélyesen sürgetik, hogy az állam a fölforgatók ellen rendeleteket bocsásson ki. Mások úgy vélik, hogy gyujtogatásról, biztosítási csalásról van szó és a belügyminiszter *Durnovo* elnöklete alatt máris vizsgálóbizottságot küldött ki a tüzek okának kiderítésére, valamint a tűzbiztosításnak reformálására olyan módon, hogy család ne történhessék. Véresre festi a hideg Észak eget a láng és az orosz nép mozdulatlanul nézi a nagy pusztulást.

— **Két halott és öt sebesült az esküvőn.** Jóvéru legénység lehet a szőregi. A napokban egy lakodalom két halottat és öt sebesült produkált. Ugy esett meg a dolog, hogy egy jómódu gazda leányának az esküvőjére összesereglett mulatni a falu. Ott volt a legderekebb szájl legény is Török Vince, hányóveti modoru, elbizakodott fráter, aki nagyon megválogatta a maga társaságát. Ott is fitymálva, gonyolódva beszélt egy Tóth Juliska nevé szegény leányról. A lány később meghaltotta el s kérdőre vonta érte. A legény erre is gorombán válaszolt, mire Tóth Juliska egy bizonyos poffal vett magának elégtételt a sértésért. — A legény a falhoz tátorodott, de ahogy össze-szedte magát, a leányra rohant s lojtogatni kezdte. A lárma persze összeszaladt a vendégközörszoru s a leány két bátyja Török Vincére vetette magát s kirántotta kezei közül a hugat. Amikor már biztonságban volt a leány, áltános vagy összegabalyodás következett. A két család tagjai verték egymást s mire osundesség lett, két halott és öt sebesült maradt a porondon.

— **Kitörlik a civilizált államok sorából.** A glasgowi békekongresszus tegnapi ülésén ezt a határozatot hozta:

Miután a hágai békekongresszus négy mód-szerrel ajánlott a háboru elkerülésére, kijelenti a kongresszus, hogy az a állam mely a négy módszer közül elientele a ániata után egyhez sem akar folyamodni, elveszti azt a jogot, hogy civilizált államnak tekintésék.

Ha az államok is olyan jámborok volnának, mint a milyen jámbor ez a határozat, semmi dolga se lenne a békekongresszusnak.

— **A polgári iskola és a választások.** Az *Oroszág Polgári Iskolái Egyesület* elnöksége felhívást bocsátott ki ma az ország háromszáznegyven tanári testületéhez és az ország összes polgári iskolai tanári köréhez. A felhívásban a tanárságot buzdítja, hogy a küszöbön lévő országgyűlési képviselőválasztás alkalmából agitáljanak a hétéosztályos polgári iskola mellett. Ismeretes, hogy ennek a közös hadügyminiszteriumban akadt meg amely minisztérium már több mint egy éve nem ad seieletet a kultuszminisztérium kérésére, hogy a tervezett hét osztályú polgári iskolának adja meg az önkéntességi jogot. Most a tanáregyesület figyelmezteti tanárgazt, hogy kívánjanak a képviselőjeltekőli határozott ígéretet hogy ennek a huza-vonának valahára véget vessenek.

— **Öngyilkosság a jachton.** A jacht ma már csak a német császáré, a tengerész-császáré lehet. Valami gyönyörűséges hajó ez a jacht, csupa délszaki növényenyel teleplántált fedélzettel, hóféhér vitorlakkal s csillogó rezzekkel. Nagy messziről csupa kényelem és jólét, melylyel szőnyű ellentétben van az a sötét eset, mely császári jachton oly ritkán esik meg. A danzig tartózkodás alatt a jachton egy matrólégény fejbe lötte magát s menten halva maradt. A holt-tostet természetesen nagy katonai pompával temették el, mely természetesen stilszerű volt ahhoz a fényes és fehér jachthoz, melyen a tengerész-császár utazik.

— **Három spanyol.** Európa anarkhistáit keres. Mint a merényletek után mindig, megszállotta a ház — s roppant sok az elfogatás. És a nagy haszontalan munkában sok a csizmadiafogás, de akad olyan le-tartóztatás is, amely megerdemelte a fáradságot. Páris-ból jelentik, hogy Cherbourgban három gyanus egyéni fogtak el; ezek Mandrei Pedronak, Pera di Guiseppe-nek és Cuiffennek nevezik magukat, azt állítják továbbá, hogy spanyolok bár mindhárom rosszul beszélnek spanyolul. A három embert a nyílt tengeren fogták el. A Contentin lösziget mellett a cherbougi kikötőben volt Gilbert és Cornier nevé urak jachtja. A három egyén éjjel fölmaszott a jachtra, eltojalták azt és elindította a nyílt tengerre. A lopást reggel hat óra-kor vették észre. A Divette gőzöst küldték ki a jacht elfogására, amelyet a Barleux szemafőr jelzett a kikötőbelieknek. A Divette utól is érte a jachtot és egy ágyulóvésszel igyekezett a tolvajokat megfélemlíteni. Ezek látván, hogy nincs menekülés, megállottak, de előbb egy nagy, súlyos csomagot dobtak a tengerbe. Arról, hogy mi volt a csomagban, nem akartak fölvilágosítást adni s ezért legközelebb buvárok-kal fogták a csomagot megkeresni. A három gyanus embert a Divette fedélzetén bevették a kikötőbe, ahol most fogva tartják őket.

— **Házasság.** Leipzig Leó Nándor a *Neues Pestter Journal* munkatársa, eljegyezte *Handel* Riza kis-asszonyt Budapesten.

Márton Zsigmond folyó hó 19-én vezeti oltárhoz a keeskenéti zsidó templomban *Fispan* Szidike kis-asszonyt.

Éngel Artur eljegyezte *Steiner* Rózsika kisasszonyt Budapesten.

— **Állami tisztviselők mozgalma.** A szegedi állami tisztviselők mozgalmát intéző száz-as-bizottság tegnap az Otthon-egyesület helyiségében ülést tartott, melyben az országos kongresszust előkészítő budapesti központi bizottság által készített emlékirat-tervezetet tárgyalta.

Az emlékirat felolvasása után az ülés egyhangulag elfogadta *Pálly* Zsigmond következő indítványát: „Tekintettel arra, hogy a tisztviselők országos kongresszusát előkészítő budapesti központi bizottság által készített és a kongresszus elé terjesztési szándékolt emlékirat tervezet sok olyan kérelemnek kitéjezést mellőzi, melyeket helyzetünk javítására elkerülhetlenül szükségeseknek tartunk; mondja ki határozatilag a bizottsági ülés, hogy a központi bizottság emlékirat-tervezetét, miután az a tisztviselők összeségének megegyezőleg kitéjezett általános kívánalmai közül sok igen lényegeset egészen mellőz s a felveteket is nem úgy vette fel, mint azokat a helyi bizottságok többsége felvetétni kívánta, az országos kongresszuson tárgyalás alapjául nem fogadja el. A bizottság ragaszkodik a szeptember 6-ikán tartott üléséből kelt s a központi bizottságnak, valamint az összes vidéki bizottságoknak már megküldött saját emlékiratához és kérje föl az összes vidéki bizottságokat, hogy csatlakozzanak hozzánk, az emlékiratunkat fogadják el a kongresszus tárgyalásának alapjául.

Az indítványt az ülés egyhangulag elfogadta, amely határozatáról a budapesti központi bizottságot jegyzőkönyvi kivonaton, az összes vidéki bizottságokat pedig a sajtó útján értesíti.

— **Az orvosegyletemről.** A budapesti tudományegyetem szemészeti tanszéke mellett egy díjtalan gyakorlati alás löttendő be. Pályázhatnak reá orvosdoktorok és szigorló orvosok. A pályázati kérvények az orvoskari dekanátusnál nyújtandók be e hónap 20-ig. — Az első számú sebészeti köröndán lemondás io után egy műtőnövendéki állás üresedett meg. Orvosdoktorok erre az állásra e hónap 20-ig pályázhatnak. A pályázati kérvények az orvoskari dekanátusnál nyújtandók be.

— **Nemzetközi középiskolai kongresszus.** A belga kormány *Brüsszelben* nemzetközi középiskolai kongresszust rendez. A kongresszus holnap kezdődik és tartamat három napban állapították meg. Főtárgyát a tanácskozásnak a középiskolák reformjának kérdése képezi. A belga kormány a kongresszusra az összes idegen államokat meghívta, közöttük *Magyarországot* is. A magyar kormány a kongresszusra *Darvai Mór*t, a kultuszminisztériumba beosztott középiskolai igazgatót küldötte ki, aki e végből tegnap *Brüsszelbe* utazott.

— **Az anya fájdalma.** *Brassó*ból táviratozza tudósítónk: *Essigmann* Karolyné, előelői száz kereskedő neje, három gyermekének halála miatt elkéseredve marólingot ivott és meghalt.

— **Exhumálás a kerepesi temetőben.** A főváros tanácsa tudvalevőleg még tavaly kijelölte a kerepesi temetőben azoknak sírjait, akik exhumáltatván, közös sírba helyezendők. Körülbelül négyezer halottának ki október 30-ig. Dacára, hogy az exhumálások hozzátartozóit plakátokon felszólították, mentsék meg öveiket a közös sírtól, eddig csak száznyolcvan helyezték át halottaikat. Közel kétezer sírkövel árverés alá. Eleinte úgy volt, hogy a roppant mennyiségű csontokat elégetik, de ez a terv nem valósulhat meg, mert egy emberi csontváz elégetése a gáz drágasága miatt aránylag sok pénzbe kerülne a fővárosnak.

— **Beírások az iparrajziskolába.** A székesfővárosi iparrajziskolában (IX. Oroszlán-utca 1. sz.) a beírások naponta délelőtt 9—12 óra közt bezárólag 15-ig tartanak. Jelentkezők fölvehetőek még az épület- és műtárgyakok az asztalok és közműves esti tanfolyamaira, valamint a „Nyilvános rajzterem” nappali osztályaira. Az eddigi esti tantolyamok mellett 15-én Horti Pál tanár vezetésével nyílik meg az iparosok tervezési osztálya is, melybe a rajzolásban már kellő gyakorlatossággal bíró iparossegédek és tanoncok vesznek föl.

— **Az anyagvizsgálók kongresszusa.** A tegnapi esti lényeg bankett után a nemzetközi egyesület tagjai ma délelőtt ismét összeültek a lényeg szakosztályának ülésére.

Van Howe a kolumbiai egyetem tudós professzora elnököt, megnyitóját után az albizottságok elnökei megtették jelentéseiket. Nagybövit viták csak *Savage* francia delegátus, a 11-es albizottság előadójának jelentése okozott, ki azt indítványozta, hogy a kongresszus küldjön ki egy szakbizottságot, mely hivatva lenne a bemetszett lamellákkal való kísérletezésekről egységes eljárást megállapítani. A kongresszus *Vanderham* francia államvasuti főmérnök hozzájárulása után egyhangúlag elfogadta a jelentést. Az első előadó, dr. *Hoor* Mór budapesti műegyetemi tanár volt. Azt ajánlotta, hogy az anyagokat ne csak fizikai és kémiai, hanem elektromos és mágneses tulajdonságai szerint is vizsgálják meg és hogy egy bizottság küldessék ki, mely általános módszereket, egységes eljárást állapítana meg az anyagok elektromos tulajdonságainak megvizsgálására. Többek hozzájárulása után egyhangúlag elfogadták javaslatait. Ifjú dr. *Szilj* Kálmán műegyetemi adjunktus számot adott arról a tanulmányjáról, melyet a belső nyomásra igénybe vett csövekkel való húzási kísérletet végelt tett meg Svájcban. A kongresszus a tanulmányt ki fogja nyomtatni. *Tetmajer* elnök előadása a kihajlasi és nyomási kísérletekről betekvésége következtében elmaradt. *Le Châtelier* a párisi anyagvizsgáló intézet igazgatója kísérleteket mutatott be Rejtő tanár laboratóriumában a bemetszett rudakról.

Szűnet után az építőanyagok szakosztálya tartott ülést *Czinger* műegyetemi tanár elnöke mellett. Az első előadó M. *Consider* boulognei vegyész-mérnök a vasbeton-konstrukciókról értekezett. *Deval* párisi egyetemi tanár a mészszerű anyagok a cementekre való hatásáról és a hidraulikus mészszerű-aluminátjának összetételéről szövegt. *E. Leduc* amsterdami mérnök a hidraulikus kötőanyagok szétbomlásáról értekezett. Most egy magyar előadó, dr. *Saffaricz* Ferenc osztálygeológus és műegyetemi tanár lépett a pódiumra, hogy ismeresse Magyarország építő követ és kőbányáit. Bemutatta nagy térképét, amelyen Magyarország összes kőbányái különféle színes jelzésekkel vannak feltüntetve. Előadása után melylyel nagy tetszést aratott, meghívta a kongresszus tagjait a geológiai intézet gyűjteményének megtekintésére.

A kongresszus köszönettel vette tudomásul a meghívást és elhatározta, hogy holnap délután teljes számmal fog megjelenni. A szakosztályok előadása ezzel befejeződik.

A hölgytagok ma délelőtt *Zukh* mérnök kalauzálása mellett a Nemzeti Múzeumba, Esterházy-képtárba és a Vásárosokba látogattak el. Délután három órák a kongresszus tagjainak egy része a Ganz és társa cég tőzsgyárába látogattak el, hol Mechwart alelnök, Asbóth vezérigazgató fogadta őket. A tagok másik része a magyar államvasutak gépgyárába látogattak, hol az igazgatóság fogadta őket. A kongresszus holnap fogja megtartani záró-ülését.

A kongresszuson munkálkodó tudós társaság a tegnapi délután arra használta föl, hogy az *ujlaki téglá- és mészgövel részvénytársaság* ó-budai és ujlaki telepeit megtekintse. A részvénytársaság igazgatósága a legnagyobb előzékenységgel tett eleget a kongresszus elnöksége felkérésének és a jelentkezőket hosszú kocsisorban szállította a műegyetem épületéből, ahol a kongresszus tárgyalásait tartja, a telepeire. Az ó-budai telep bejáratánál, cseinek *Engel* Miksa és dr. *Komlós* Ágost a részvényesek nevében, *Müller* vezérigazgató pedig az igazgatóság nevében üdvözölte a vendégeket, kik ezután *Müller* vezérigazgató, *Kudela* Károly, *Linczempolcz* és *Dowjrain* gyárgondnokok vezetésével a telepek beható megtekintésére indultak. A hatszáz munkással és nyolcszáz lövéreji gőzgépekkel éppen teljes működésben lévő hatalmas telep valósággal ámulatba ejtette a kiváló külföldi szakértőket, akik a technika legmodernebb vívmányaitól felszerelt, minden részletében magas színvonalon álló gyártelep minden legkisebb részét is beható vizsgálat alá vették. A mintegy ezer méternyire húzódo sodronypályák, melyek részben függő vonalokon kimeríthetetlen telepekről szállítják az esőrendű minőségű anyagot a deszindegratorokba, (agyagórlómalmok) a modern mészgövel-telepek, a műhábargyár, a sajlók és különösen a cég szabadalmát képező, most igen nagy keresletnek örvendő reformtégla, cserépszindelyek, stb. osztatlan elismereftés részeseit. Az olasz vendégek különösen ér-

dekláltek a Fiumén át való szállítás tარიális viszonyait iránt is és annak a véleménynek adtak ki tevézet, hogy a gyár kttünő cserépszindelyeit, — éppen első-rangú minőségén révén, — a közeli külföldön is igen jól be lehetne vezetni. Szerbiába és Ausztriába külföldben már eddig is exportált téglaikat és cserépszindelyeket ez a telep. A több órát igénybe vevő szemle után a társaság gazdagon megvendégelte a tudós kirándulókat. Dr. *Komlós* Ágost szívóyes szavakkal fejezte ki köszönetét a vendégeknek, mire *Schüle*, a zürichi egyetem kttünő tanára, *Tetmajer* utóda, mondott társait nevében köszönetet. Dr. *Kab-lukov* Iván, moszkvai egyetemi tanár, érdekes, francia nyelven mondott beszédben tolmácsolta a magyarok iránt való meleg rokonszenvüket és azt az osztatlan elismerést, amelyben ez a telep az összes kirándulók részéről részesült. *J. Benetti*, a bolgónyi egyetem tudós rektora olasz társai köszönetét külföldön is kiejtette arra utalva, hogy mennyire meglepte őket, hogy egy ilyen minden ízében modern telepet láthatnak. Miután még *Müller* vezérigazgató ismételve megköszönte a látogatást, a vendégek kedélyes együtt-lét után a legszebb emlékekkel hagyták el a telepet.

— **Az amerikai acélsztrájk.** A *Morning Post* newyorki értesülése szerint az amerikai acélsztrájkot már a legközelebbi napokban beszűntetik. Az acél-munkások szövetségének végrehajtó-bizottsága arra utasította *Schaffert*-t a munkások vezérét, hogy az acél-truszt által fölajánlott föltételeket fogadja el.

— **A csorbatói fogaskerekű.** A kassa-oderbergi vasut üzemében levő *tára-lomniczi* és a *csorbatói* fogaskerekű vasutakon a személyszállító vonatok forgama máj szeptember hó 15-étől szeptember 30-ig meghosszabbították. Ez idő alatt a *tára-lomniczi* vasuton a 814/804., 806., 807., 808. és 809/817. számú, a *csorbatói* pedig a 902., 903., 904. és 905. számú vonatok fognak közlekedni.

— **A kirakotromból.** Tegnap, mint megirtuk, a Múzeum-köruton elfogták *Miklósi* Bálintot, aki gyémántkőves gyűrűjével a kirakatok üvegtábláit met-szette át. A IV. kerületi kapitányságon ma délelőtt tartotta meg ebben az ügyben a tárgyalást *Yermes* rendőrfogalmazó és a károsultak közül *Neumann* M. szabócég, *Lux* Mihály droguista *Baumwald* testvérek és *Feldberg* Zsigmond jelentek meg. *Miklósi*, aki intelligens ember, kereskedelmi iskolát végzett, egvéves önkéntes, védelmére előadta, hogy csak egy hónapja van Budapesten s az előbbi ablakmetéseket nem ő követte el, de nem is tudta, hogy valamikor met-szettek volna ott kirakatokat. Tegnap ő sajnálatos tévedésnek esett áldozatul, mert csak szórakozottságból érintett a gyűrűjével egy kirakat-üveget, amikor elfogták. A panaszosok megballgatása után a IV. kerületi kapitányság szabadon engedte *Miklósi*t mert az ő bünetét csak vétségnek lehet minősíteni. Lakása a József-utca 7. szám alatt van. *Miklósi* ellen folytatják a vizsgálatot.

— **Gyermekek gyógyítása.** A lipki gyermek-szanatóriumból a budapesti szüneti gyermektelep-egyesület harmadik csoportja szeptember 16-án, hétfőn este 8 óra 35 perckor érkezik haza a fiumei gyorsvonattal. Az intézetben ezennel csak kismédek és a sanatórium *tuberculosis*-osztályában a gümőkór külföldi tüneteiben leledző gyermekek kezelteknek. A felvételt iránt Budapestben dr. Radó Lipót főorvoshoz (IV., Várnaház-körut 14.) és Lipiken dr. Breitwieser Henrik főorvoshoz lehet fordulni. Vagyontalan gyermekek lakást, gondozást, orvosi kezelést és gyógyhasznát ott ingyen kapnak.

— **Öngyilkos gyárigazgató.** Berlinből táviratozák, hogy ott ma az egyesült hájógyárak boroszlói igazgatója, *Schosta* főbe lőtte magát. Az öngyilkosság után azonnal hozzáláttak a könyvek átvizsgálásához és nagy rendtelenségnek és temérdek hiánynak jöttek nyomára. Beszélnek hogy a hiány 3 millió márká.

— **Halottak külföldre szállítása.** A belügy-miniszter legújabbabban lényegesen módosította a holtesteknek külföldre való szállításáról szóló 1875. évi rendeletet. Eddig a holtestek szállításának a megengedése a belügyminiszterre volt bízva; ezennel Ausztriába és Németországba a törvényhatóság első tisztviselője s Fiumében a kormányzó adja az engedélyt, de tartozik a földad, valamint a leadó állomás első loku politikai hatóságát (kerületi kapitányság, városi tanács) előzetesen értesíteni a szállításról. A külföldi egyéb országba való szállításnál ezt az engedélyt a közhatalóság első tisztviselője csak valamely határállomás adhatja meg, ha előzetesen a külföldi hatóság, nevezetesen az illető ország budapesti konzulának az engedélyt a határtól való továbbszállításra megnyerte.

— **Öngyilkos társalkodónő.** *Lauter* Ida nagy-abonyi születésű 35 éves társalkodónő Csengery-utca 51. III. 25. ajtószám alatt lévő lakásán ma reggel a házmester, amikor takarítani ment a lakásba, az ablakra felakasztva találta. Gyorsan elvágta a kötelet, de *Lauter* Ida ekkor már meghalt. Lovelét nem hagyott hátra s így tettének okát nem tudják. Holtestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Hirtelen halál.** *Hikadez* Jánosné tegnapi Nefeletj-utca 45-ik szám alatt lévő lakásán hirtelen rosszul lett és meghalt. Holtestét beszállították az orvostani intézetbe.

— **Baleset.** *Pálesz* Endre martonvásári helyi születésű 35 éves kovács az eskü-téri hid építésénél egy állványról a Dunába esett. Még élve kimentették. Semmi baja nem történt.

— **A munkás sorsa.** Megrendítő szerencsétlenség történt tegnapi délután a Szent-Endrei-ut 15-ik száma alatt levő ipartelepen. *Veizelbaum* József husz esztendő munkás a gépház nagy gőzgépe mellett szorgoskodott. A mozgó kerék mellé jutott. Ebben a pillanatban a kerék elkapta és össze-vissza zuzta. Lábat kezeit összetörte, nyakcsigolyáját kicsavarta és mellkasát összezúzta s a szerencsétlen embert holtan húzták ki társai a kerék küllőiből. A holtestét tegnap este beszállították az orvostani intézetbe.

— **Felmentő öngyilkos.** Julius 28-dikán este a mohácsi hajóállomáson egy ismeretlen férfi főbe lőtte magát s mint ismeretlen temették el. Most, két hónappal később hátrahagyott holmijaiban felismerte a felesége. Hogy az öngyilkos személyazonosságát határozottan meg lehessen állapítani, ma délelőtt a rákos-keresztúri fővárosi temetőben exhumálták az öngyilkost és végleg megállapították, hogy *Mohács* István a neve, 42 éves, dóli vasuti asztalos.

— **Cigányzene a Telefon Hírdőnyben.** Előfizetőinek szórakoztatására ma este cigányzenét fog közvetíteni lakásaiukra a Telefon Hírdőny. A cigányzene-átvitelt azonban, melyet az Emke- és az Elite-kávéházból közvetít a Telefon Hírdőny, megzavartja s 8 óra 15 perckor tartandó tözse-olvasás (frankfurti, párisi tözseolvasás és berlini tözseolvasás) és a fél 10—10 óráig való esti olvasás, melynek keretében az est folyamán érkezett legújabb híreit olvastatja fel a beszélő újság.

Pulszky Ágost temetése.

Budapest, szeptember 13.

Az Eszterházy-utcai palotát, melyből ma Pulszky Ágost kihűlt testét örök nyugvása helyére vitték, teljesen feketébe vonták s kapujától a ravatalig fölállították a halál özítőt, a fekete-ruhás szolgákat. A ravatalt s az előtérmet egész virágerdő borította be s illatos üdvözléteiket elküldték mindazok, kik Pulszky Ágosttal a tudományosság és a politika terén, mellette vagy vele szemben állottak. Megható gyászbeszédében bucsuztak föle érdemeit ismerő szónokok s aztán kivitték Pulszky Ágostot is a család sírboltjába.

Délután három órák kezdődött a gyász-szertartás, amelyen megjelentek: *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Hegedűs* Sándor, *Lukács* László és *Ploz* Sándor miniszterek, *Gromon* Dezső, *Szell* Ignác, nemeskéri *Kiss* Pál és *Vörösmarty* Béla államtitkárok, gróf *Szapáry* László fiumei kormányzó, *Láng* Lajos, *Hieronymy* Károly, *Fabinyi* Teofil valóságos belső titkos tanácsos, *Szász* Károly és *Fraknoi* Vilmos püspökök, *Gyulai* Pál, *Lukács* Antal és báró *Nyáry* Jenő főrendiházi tagok, *Turr* István tábornok, *Szilj* Kálmán, *Vécsey* Tamás, *Rudnay* Béla, *Emich* Gusztáv, *Lánczy* Leo és *Neumann* Armin udvari tanácsos, *Högyes* Endre, *Heinrich* Gusztáv, *Forster* Géza, *Beóthy* Zsolt és *Pfeifer* Kálmán, *Rákosi* Jenő, az „Othon” elnöke *Vézi* József, az Újságírók Egyesületének elnöke, gróf *Andrássy* Gyula, gróf *Keglevich* István intendáns, gróf *Teleki* Sándor gróf *Apponyi* Albert, *Pauler* Gyula miniszteri tanácsos *Óváry* Lipót országos levéltárnok, haraszti *Jellénec* Henrik, *Gajári* Odón, *Tóth* Lajos, *Hoffmann* József, *Szabó* Sándor miniszteri osztálytanácsosok és *Gopcsa* László miniszteri titkár a vallás- és közoktatásügyi minisztérium képviselőjében, dr. *Hosay* István miniszterelnöki titkár, *Molnár* János, *Szekély* Ferenc, *Geguss* Gusztáv, dr. *Chorin* Ferenc, végül Nógrád vármegye küldöttsége *Nagy* Mihály alispán vezetésével.

Horváth Sándor ágostai evangélikus püspök meható beszédben bucsuztatta el a halottat, magasztalva Pulszkyban a családapát s dicsérettel emelve ki azokat az érdemeit, melyeket az elhunyt egyháza körül szerzett.

A tudományos akadémia nevében dr. *Concha* Győző intézett beszédet a gyászoló gyülekezethez.

Szeretett tagtársunk, — így aposztrofálta *Concha* a halottat — te vagy az alkotmányt visszaszerzett Magyarország új nemzedékének legfényesebb elmebeli tehetsége. Tanultságra, elméleti erejére nézve nem mult leül senki, de senki. Irányod új volt, annak a hidnak tervét alkotva meg, mely Comte Ágostnak Philosophie Positivejét az ő Politique Positivejével logikailag és történelmileg összeköti. Te, szeretett kártársunk, tul mentél a francia és angol pozitívizmus kis keretein és a pozitívizmust éppen éleslátásod, a történelem aktuálisai iránt való érdeked s nagyszívű anyádtól öröklött eszmerényi ösztöndől kezdte magasabbar emelni. Sajnos, csak kezdted. Téged, aki az emberiség sorsát a századok szempontjából, mondhatnám sub speculo aeternitatis nézted, a ma és a holnap ügyei ragadtak el a tudománytól.

Az Akadémia mély bánattal áll koporsód előtt, mert tudja, hogy az aktualitások izgalmai között is folytatott az emberi élet végső igazságainak problémáit foglalkoztál és soha nem csüggedő lelked bizton számított hosszú évek sorára, amelyek alatt bevégzed, amit a tudományban nagyszerűen megkezdted. Másként lett. Elhagyta bennünket váratlanul, egyszerű, örökre. De megmarad az a hatás, melyet hatalmas szellemed azokban keltett, akiket szellemi egyéniséged, annak maradandó alkotásai érintettek. *Pulszky* Ágost, keives tagtársunk, nemcsak neved, de szellemi ener-

giád is fennmarad nekünk a magyar tudomány műhelyeiben. Neked pedig lényeskedjék az örök világhosszág! Isten veled!

Végül dr. Pieler Gyula egyetemi tanár bucsuztatta el a halottat a *Társadalomtudományi Társaság* nevében, amely után a koporsót s a koszoruk egész özönét föltekették a hatlovas gyászhintóra s megindult a menet a Kerepesi-ut felé. A menetet lovasrendőrök nyitották meg, utánuk haladt a koszorukat vivő kocsis. A gyászhintó mellett a képviselőház szolgái és az „Entreprise” gyászruhás tisztjei haladtak égő fáklákkal. A menetet hosszú kocsisor zárta be. A temetőben Horváth Sándor még egyszer elbucuztatta a halottat és aztán a koporsót leeresztették a családi sírboltba.

Szeptemberi strófák.

I.

Budapesten.

Fejemen még szürke kalap,
Rajtam még kék flanel-öltöny, —
Ah, de vége már a nyárnak:
Őszi szellő zúg a földön.

Ébredez már Csipkerózsza,
Bár az álom még befonja,
Nyújtózkodik, hallom, ásit, —
Ébredj, ősznek vig szeszona!

Kora alkony hús borúval
Dereng végig Budapesten,
És a hús árny melegséggel
Járja át a pihent testem.

Van valami esábos, édes
Ebben a nyers levegőben, —
Mért van az, hogy szeptemberben
Vénuszt látok minden nőben?!

Mért van az, hogy egész éven
At nem tarthat a szeptember?! —
Egyébiránt jól nyaraltam,
Ember vagyok, újra ember!

II.

Himnusz.

Csak most láttam, hogy szeretlek,
Mikor téled távol estem, —
Üdvözöllek, hön öllelek,
Lelkem fénye, Budapestem!

Most, hogy villanyfényes éjed
Végre ismét rám sötétül,
Itasultan reszket szívem
Az énekek énekétül!

És szerelmes gügyögéssel
Sírva súgom sok utcádon:
Budapest, oh legszebb asszony,
Visszatértem és imádom!

Lobogó lángszerelemmel
Epedés vonz kebelére, —
Városoknak királynője,
Őnért dobog szívem vére!

Budapest, oh áldva áldott
Minden köve és göröngye, —
A Dunának zöld szalagján
Őn a földnek legszebb gyöngye!

Ah, e percben az örömpír
Halvány orcám' tüzzel festi, —
Nem is tudtam, hogy a szívem
Ilyen mérvben budapesti.

III.

Operaház.

Nos igen, az Operához
Vezetett az első út, — óh
Homo sum et nil humani
Alienum a me puto.

Nem tagadom, összeforrott
Velem ez a műintézet,
Hol a múzsa, mikor itt járt,
Mondhatom, hogy nagyt nézett.

Mindhiába ócsárolta
Annyi mérges referádám,
Visszatérve legelőbb is
Odavitt a régi Ádám.

Meghatottan üdvözöltem,
Es egy könyvet szétmorzsoltam:
Uj szezon jön, vénebb lettem,
Tavaly mégis ifjabb voltam!

Ujra láttam *Mészáros* is, —
Jó színben van ilentájón;
Egyébiránt nagyon vigyáz,
Hogy programot ne csináljon.

És sugárzó arcullattal
— Maradjon így, azt kívánom, —
Egyre sugja ünfeledten:
„Látták? Itt van Burriánom?” —

Jön a sok kis ballerina
Könnyen lengve, mint a lepke,
Köszöntik a portás bácsit:
„Nincs levelem? Hogy van Csepke?”

A művészek, a művésznők,
A kicsinyek és a nagyok,
Oda voltak az örömtől,
Hogy milyen jó színben vagyok.

Jó emberek, nagy művészek,
Róluk rosszat már nem írok,
Nem hazudom, csak dicsérek,
Ígaz leszek, a hogy' bírok.

IV.

Valak.

És valaki megigérté,
Nem lesz lusta, ir majd nekem,
Földérvén nehány sorrall
Az én nyári menedékem.

Még egy árva sort se láttam
Valakitől egész nyáron,
Pedig lestem, és hogy' lestem, —
Most őt várom, és hogy' várom!

És még ő fog összeszidni, —
Hanem én sem állok némán,
És megmondom szépen néki:
Nagysád, ez az én szisztemám!

Gergely István.

FŐVÁROS.

(*) **A középítési bizottság ülése.** A középítési bizottság ma délután ülést tartott Kun Gyula tanácsos elnöklése mellett; előadó *Havucz* Ferenc és *Mahrherr* Aladár fogalmazó volt. A napirendterés előtt *Mihálovits* Antal azt kérte, hogy a budai Korvin-teret addig is, amíg ott a Millacher-féle diszkutat elhelyezik, rendezzék. A bizottság ehhez hozzájárult s előterjesztést intéz a tanácsoshoz. A II. kerületi bomba-téri vásárosarnok környékének a rendezésére vonatkozó mérnöki tervek, 105.000 korona költséggel, a bizottság elfogadta.

A Semmelweis-szobor helyének megállapítása került sorra s a bizottság elfogadta az elnöknek azt a javaslatát, hogy ezuttal még ne jelöljék ki a helyet, mert a nagy magyar tudós, aki világraszóló fölfedezésével az előzőt dúló gyermekágyi láznak korlátot vetett s így egész nemzedékeket mentett meg az életnek, méltó szobrot kell emelni; erre pedig a kellő anyagi eszköz még nem áll rendelkezésre. Jobb lesz tehát egy-két évig várni, amíg az ügy pénzügyi része tisztázódik.

(*) **A pénzügyi és gazdasági bizottság** ma délután ülést tartott, *Matuska* Alajos alpolgármester elnöklése alatt. Az előadó *Baló* László fogalmazó volt. A bizottság megszavazott a közbányai reormációs terv megépítésére 40.000 koronát, amelyet a főváros két évi részletben folyósít. A páli Szt. Vincéről nevezett gráci lazarista rendnek templomépítésére — mivel telket nem adhatnak — megszavazott a bizottság 100.000 koronát, amely összeget az 1902. évtől számítva öt esztendőn keresztül adnak át a kongregációnak. — A VIII. ker. jázmin-utcai elemi iskola tornatermének a padlója alatt penész-gomba hatalmasodott el s ezért a padozatot újból kell elkészíteni. Ez 2000 koronába kerül s a bizottság a pénzt megszavazta ugyan, de egyszerűsödve elfogadta *Heinrich* Jenőnek azt a javaslatát, hogy ezentul a vállalkozókat tegyék felelőssé az ilyen kárért. — A VI. ker. Lőporár-dűlőbebeli iskolát kettős kisdudóvá céljaira kell átalakítani s ez összesen 22.000 koronába kerül. A bizottság *Feleki* Béla, *Rózsavölgyi* Manó, *Fenyvessy* Adolt, *Fülpö* Károly hozzászólása alapján megszavazta a költséget, de elfogadta *Feleki* Béla javaslatát, hogy olyan esetekben, ha a szakbizottságok nem tárgyaltak valamely hasonló ügyet, akkor ki kell azt adni előbb a pénzügyi bizottság szakértőinek. — A VII. ker. Kazinczy-utcai elemi iskolai kályhái, amelyek

most föllüfűtők, át kell alakítani oldalt fűtőkre. 27 ilyen kályha van s ezek átalakítása 1802 koronába kerülne. A bizottság fölkerítte *Ehrlich* G. Gusztávot, hogy az ügyet vizsgálja meg s tegyen jelentést. — *Salzer* Ignác az Erásbet-téri kioszk bérletje, kérvényt adott be aziránt, hogy vagy mentse föl őt a főváros a bérlete alól, vagy engedje el a 20.000 korona évi bérletét. Kimutatta, hogy vesztésége volt. Mindazáltal a kérelmet ilyen módon nem teljesítheti a bizottság, hanem hozzájárul ahhoz, hogy — mint az idén is történt — a 20.000 korona bért, a további három évre is szállítsák le évi 15.000 koronára.

(*) **Chicago kérelme a fővároshoz.** *Chicago* város egészségügyi osztálya átiratot intézett a főváros tanácsához, melyben csatornázási tanácsokat kér. A német nyelvű átirat kifejti, hogy Chicagot már rég foglalkoztatja a szennyvíz levezetésének problémája, mely abban csucsosodik ki, hogy a Michigan-Laket tisztán tartásuk a csatornák vizétől. E célból nagy költséggel 28 angol mérföld hosszú mesterséges csatornát ástak, mely a város szennyvizét levezeti. *Chicago* most a csatornák tanulmányozása céljából összegyűjti az erre vonatkozó irodalmat s e célból kérte a fővárost, hogy csatornázási memorandumait s egyéb ily iratait bocsássa rendelkezésére, valamint a magyarországi csatornák részletes leírását és tervezetét is. A tanács készséggel teljesítette *Chicago* város kérelmét.

(*) **Állami utcaakaszok átvétele.** A kereskedelmiügyi miniszter a hadügyminiszterrel egyetértőleg jóváhagyólag vette tudomásul a közgyűlésnek mult évi november 21-ikén hozott azt a határozatát, amely szerint a budapest-kassa-zborói országgyűlési állami-ut s a budapest-grác-oseki állami-ut egy-egy szakaszát a főváros a saját kezelésébe és fönn tartásába veszi át. Azt a kérelmet azonban nem teljesíti, hogy a fönn tartáshoz az állam is hozzájáruljon, mert az átadás a vámsorompók kilyebb helyezése folytán váit szükségessé, már pedig a vámos-utcaakaszok fönn tartása az illető vám tulajdonosának a kötelessége.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Igazgató-választás a Nemzeti Zenedében.** A Nemzeti Zenede igazgatói székét, mely *Bartay* Ede váratlan elhunytával megüresedett, legközelebb betöltik. A zenede igazgatói választmánya holnap, szombaton este ülést tart, amelyen titkos szavazással megválasztja az új igazgatót. Több jelölt van az elnökségre, köztük *Erney* József, a zenede helyettes igazgatója és *Góbbi* Alajos, a zeneda karnagya. *Tomka* István, a Nemzeti Zenede tanára, *Mészáros* Imre, a m. kir. Opera igazgatója s *Benkő* Henrik, az Opera karmestere.

** **Blaha Lujza első föllépte.** A Népszínházban hétfőn, 16-án lép el a nyári szünet után először *Blaha* Lujza asszony a *Falu rossza* Finom Rózsijában. A művésznő, ki a mult évad végén gyöngékedett, de most teljesen föllépülve érkezett haza fürdőzéséből, május 27-én lépett föl utóljára a *Piros bugyellárásban*. A Finom Rózsia, amelyet hétfőn játszani fog, a művésznőnek kedvelt bemutatkozó szerepe.

** **A Vigszínház premierje.** A Vigszínházban *Mocsáry* Béla három fölönosas eredeti vígjátéka, *A háló*, az eddigi intézkedések szerint a jövő hét kedd-jén, szeptember 17-én kerül bemutatásra. Az ujdonságból naponként tartanak próbákat és ezekből itélve a bemutatón vidám estére van kilátása a Vigszínháznak. A férfiszereplők közül különösen *Hegedűs* Gyula és *Góth* Sándor jutott hálás szerephez. *A háló* szereposztása a következő:

Gábori Gábor István, nagybirtokos — Vendrei Ferenc, Melania, a felesége — Hunyadi Margit. Gábori Gábor — Góth Sándor. Kövér Bálintné — Nikó Lina. Iona, leánya — B. Lenkei Hedvig, Irma, leánya — Gazsi Mariska. Dr. Fontos Antal, reáliskolai tanár — Hegedűs Gyula. Ifj. dr. Fontos Antal gimnáziumi tanár — Szerémy Zoltán. Dr. Fontos Antónia, felső leányiskolai tanár — Varsányi Irén. Hipp Muki, szolgabíró — Tapolczai Dezső. Rontai Rómeó színész — Bihari Ákos. Farkas Géza — Győző Lajos. Galambos Mihály — Rónaszéki Gusztáv. Szabóné — Makróczyné Ilka, Kriváné — Kürti Sarolta. Diszti — Nánássy Géza. Levélhordó — Dayka Balázs. Táviratkihordó — Kassay Győző. Dada — Bálint Róza. Szakácsné — Pécsi Paula. Zsiga, huszár Gábor Istvánál — Kazaliczky Antal. Első műkedvelő — Halász Zoltán. Második műkedvelő — Ifj. Mátrai B. Béla. Harmadik műkedvelő — Makróczy Levente.

Jegyeket a bemutatóra vasárnap reggeltől fogva lehet váltani a Vigszínház pénztáránál, a koronaherceg-utcai jegyirodában és Mérey Béla Andrásy-uti zeneműkereskedésben.

** **A Magyar Színház operettjei.** A Magyar Színház elő fogja adni *Gárdonyi* Géza és *Barna* László *A paradicsom* című egyfelvonásos operettjét, amely néhány évvel ezelőtől szép sikerrel került színre a szegedi színházban. Ezzel az egyfelvonásossal egy estén fog bemutatásra kerülni *Chappynak* A kis dobos című spanyol operettje melynek szövegkönyvét *Faragó* Jenő és *Huszár* Vilmos fordították.

** **Strindberg új drámája.** *Strindberg*, a híres svéd drámaíró *Haláltánc* című új drámát írt, mely a kopenhági színházban kerül először színre.

MŰVÉSZET.

**** A Népszínház reprisze.** A Népszínházban holnap, szombaton kerül először színre új betanulással és szereposztással a *Jafet 12 felesége* című operett, melynek a zenéjét Victor Roger írta. Az operettben, melynek az első előadásban igen szép sikere volt, a női főszerepet Fedák Sári játssza, ki a szerepet több betöltéssel és eredeti kupléval gazdagítja. Így énekel egy *Próbálkozók meg mások* című aktuális kuplét, továbbá Huszka Jenőtől egy belépőt és egy kuplét, azonkívül pedig a *mormonokról* egy kettőst Szirmai Imréről, aki Jáfetet játssza, amely egyik legjobb szerepe amelyben annak idején nagy sikert is aratott. Új szereplő a *Cassoulet* házasságközvetítő alakjában Kovács Mihály, aki ebben a szerepben is érvényesít elismert komikai tehetségét. A régi szereplők, *Solymosi Elek, Tollagi Adolf, Németh József, Ujvári Károly* megtartották szerepeiket. Új még a férfiak közül *Szerdahelyi Ferenc* (John Smith), a nők közül: *Krecsányi Sarolta* (Dobóra), *Harmath Ilona* (Klári), *Nagy Margit* (Beatrix). *Róza Gizella* (Rebeka). A rendezést Vidor Pál főrendező végezte, a zenekart Barna Izso karmester vezeti.

**** Tilos a bomenet!** Ez alatt a cím alatt elegáns kiállítás hangjegyzet jelent meg, amely Huszka Jenőnek négy kuplóját foglalja magában. A kuplék címe: 1. *Robinson-kuplé.* 2. *Ott álltunk.* 3. *Tilos a bomenet.* 4. *Valami mondani valója.* A kuplékat nagy művészi hatással énekelte *Ladofsky Gizella*, a *Magyar Színház* kitűnő primadonnája a *Tilos a bomenet!* című énekes bohózatban, akinek jól sikerült arcképe a füzetet is díszíti. A füzet *Bárd Ferenc és testvére* zeneműkereskedésében jelent meg.

**** A Városligeti Színkörben** holnap, szombaton *Lukácsy Sándor* kedvelt énekes népszömvé. A *szidő honvédek* kerül színre. Vasárnap két előadás lesz. Délután a *Szidő* című operettet adják félhétvárral, *Sziklai Kornél* vendégfellépéssel, este pedig ismét a *szidő honvédek* kerül színre. Az igazgatóság legközelebb egy népeledési ciklust rendez, melyben a legjobb darabokat adják elő félhétvárral.

**** Egy nagykövet felesége színpadon.** Nagy feltűnést kelt *New Yorkban*, hogy *Mumm-Schwarzstein* báróné, a *pekingi* német nagykövet felesége *Maude Rosewell* név alatt a *newyorki Wallace-színházban* fellépett. A báróné, aki elvált férjétől, mint *washingtoni* követtel ismerkedett meg vele, ahol a legelőkelőbb körökben a legkedveltebb leányaiak közé tartozott. *Miss Maude Rosewell* 1898 ban ment férjhez *Mumm-Schwarzstein* báróhoz.

**** Nyolcvanezer koronás gordonka.** A *Corriere di Napoli* című újság írja, hogy *Lochis grófné* a nemrég elhunyt *Alfredo Piatti* híres gordonkaművész gordonkáját nyolcvanezer koronáért *Mendelsohn* Róbert herini bankárnak adta el. A bankár maga is kiváló művész a gordonkán.

**** Alfréd Capas Németországban.** Alfréd Capas, a párisi *Figaro* hírneves dolgozó társa, most *Frankfurtban* időzik, ahol a napokban adják elő *A szerencse* című vígjátékát. A francia szerző önmagát *Münchenbe* megy, hogy megnézzze *Leontine férj* című darabjának egy előadását. Ez a darabja az idei évad során színre kerül nálunk is a *Vigszínházban*.

**** Vidéki színészet.** Kövessy Albert szintársulata holnap kezdi meg előadásait Szolnokon a *viceadmírális* operettel. A társulat igen jó hír előzi meg s ezért szokatlan érdeklődéssel várta a közönség a bemutatott előadást. Kövessy társulatát Újvidéken, Komáromban s minden nyári álmódom a legnagyobb rokonszenvvel fogadták, úgy hogy a kecskeméti szintársulat talán az egyetlen, amely fényes anyagi eredménytel és erkölcsi sikerrel zárja le a nyári évadot. Ennek fő oka a darabok kitűnő rendezése és azoknak korhű jelmezekben való bemutatása s mindenekeztől a műsor összeállításában rejlik. Az igazgató úgy a külföldi, mint a hazai írók legértékesebb, legértelmesebb darabjait kitűnő előadásban hozta színre. A társulat jeesebb tagjai az igazgató-páron kívül: A. Ragányi Iza, Makó Ayda, Tarnay Leona, Károlyiné, Aimer Ika, Benedek Gyula, Almásy Endre, Latabár Árpád, Juhász Pál, Károlyi Lajos és Radányi Dező. Mint értesülünk, a tavaszi időnyre az újvidéki színházat — tekintve sikeres működését — ismét Kövessy Albert kapta meg pályázat mellőzésével.

**** Fővárosi Nyári Színház.** A Budai Színkörben holnap megismétlik a múlt héten oly nagy sikerrel telelevett *Flotow* operáját, *Márhát*. Az igazgatóság kibővítette a zenekart és a kórust, hogy az előadás minél jobb legyen.

**** Halhatatlan színház.** Ilyen című színházat nyitott *Stochoimban* *Vignault* asszony, aki, mint neve is mutatja, Franciaországból került oda. A színházban előképeket mutatnak — onográfikákkal — mellett. *Hamlet*-ből a vívási jelenetet mutatták be *Sarah Bernhardt*, *Cyrano de Bergerac* *Coqueluet*-tel. Ezek a művésznagyságok persze mozgóképnyelven szerepeltek; hasonlóképpen *Cleo de Merode* is, aki egész baletet lejt el a vásznon. *Sarah Bernhardt* vívójelenésében, a természetesség kedvéért (?) még kardokat is csörgettek a kulisszák mögött. A honfoglalás után is csupa előkelő művésznagyság produkálta magát a *Halhatatlan színházban*, közöttük *Rejane* asszony is. A színház, mint *stochoimi* újságok írják, mindezek dacára sem lesz — életképes.

**** Egy veterán német színművésze.** *Baumeister*, a bécsi *Burg-színház* kiváló művésztársa, a napokban tölti be hetvenharmadik életévét, a jövő esztendőben telik be félszázada, hogy a művész a *Burg-színház* tagja.

□ A szegedi iparművészeti kiállítás. A Szegeden e hónap 8-án, vasárnap megnyílt első vidéki iparművészeti kiállítás élénken látogatókat a városnak vidékbeliei is. A rendezőbizottság a kiállítás tartama alatt ismeretterjesztő fölolvasásokat tartat az iparművészet köréből. Az első ilyen fölolvasást *Lyka Károly* tartja „Az iparművészetről és a közönségről” e hónap 15-én, vasárnap. A kiállítás október hó 6-ig marad nyitva.

□ Képzőművészeti kiállítás Szatmáron. A *Hollósy* Simon vezetése alatt álló nagybányai festőkolónia folyó hó 19-től kezdve hét napra terjedő kiállítást rendez Szatmáron. A kiállítás jóvedelme a szalmári és a nagybányai négyesületek közt fog megosztani. A kiállítás iránt, mely első művészeti kiállítás lesz Szatmáron, nagy érdeklődés mutatkozik.

□ A Nemzeti Szalon sorsjátéka. A pénzügyminisztérium 41.985. számú rendeletével megengedte, hogy a Nemzeti Szalon tárgysorsjátékot rendezhessen, s e célra 4000 darab sorsjegyet bocsáthasson ki. A sorsjegyek darabja egy korona s a tárlatok tartama alatt s jelenleg is az állandó kiállítás idején a Szalon helyiségében kaphatók. A sorsjegyek eladási árának egész összege — a csekély kezelési költség levonásával — a Nemzeti Szalon által kiállított műtárgyakból választandó nyeremények beszerzésére fordítatik. A huzás már ez év december 21-én megtörténik s benne csak az eladott sorsjegyek számai vesznek részt. A Szalon sorsjátékát minden műbarát meleg figyelmébe és jóindulatába ajánljuk, annál is inkább, mert a sorsjáték lejtélei nagyon kedvezőek. Egy koronáért igen szép műtárgy birtokába juthatnak a sorsjegyek tulajdonosai s a sorsjegyvásárlással még támogatják is a magyar művészetet, amennyiben gazdagabbá teszik a hazai művásárt és élénkebbé a műpiacot.

□ A parnói oltárkép. A parnói kastély égése alkalmából azt írják hogy a leégett kápolna remek oltárképei egyszerű másolatok volnának. Mint illetékes helyről jelentik ez nem felel meg a valóságnak. *Gróf Andrássy* Manó meghívására 1877-ben *Pulsky* Ferenc, a Nemzeti Múzeum igazgatója, megállapította, hogy a két oltárkép *Wöhlgemuth* Mihály művész munkája, aki 1440—1452 között Rómában élt; az elégett képek párja a római Szent Péter-templomban van. A gróf — bár kára igen nagy — ezeket a képeket sajátja legjobban. A mentési munkálatoknál sajnálatosképpen az történt, hogy az arató népség az értéketlen padokat sietett kibordítani, a pótolhatatlan műkincsekről pedig mindenki megfeledkezett.

EGYESÜLETEK.

(Társas-vacsora.) A belvárosi polgári körben (IV. Koronaherege-utca 6. sz.) holnap szombaton este 8 órakor tartják meg az első nagy társasvacsorát. (Aapszabály-jóváhagyás.) A belügyminiszter a Szt. Donát temetke 6-egyesület zene-egyletének az újonnan módosított alapszabályait jóváhagyta.

SPORT.

Football. A szövetség által rendezett II. osztályú bajnok-verseny ma délután dőlt el a Rákos-Szent-Mihályi Sporttelep és a „33”-asok football-csapata között. Az első félidőben folytonosan erős támadással a „33”-asok 2 goal-t rúgtak be az ellenfél kapujába, a második félidőben azonban nem sikerült egyet sem rúgniok, amiben a dicsőséges *Schiller* szentmihályi kapuvédet illeti aki ügyes mozdulatokkal, villámgyorsasággal verte vissza az ellenfél labdáját. — Úgyesen játszottak *Cserenka, Harsány, Guillemot, Szemeti*. Az eredmény tehát 2:0 a „33”-asok javára.

• Nemzetközi uszóverseny. Az Erster Wiener Amateur Schwimm-Klub 14-ikén és 15-ikén nagy nemzetközi uszóversenyt rendez Abbázában. A verseny igen érdekes lesz, amennyiben Magyarország, Ausztria és Németország leghíresebb uszói mérkőz össze erejüket. A mieink közül *Balotni* (Gráf) Károly és *Halmay* Zoltán az 1000 méteres bajnokságban indulnak és az utolsó trainingek alatt olyan jó formát mutattak, hogy a császárdíjat is legnagyobb valószínűség szerint nyerik az idegenek elől. A M. U. E. részéről még *Klein Góza, Römer Károly* és *Duda Elemér* ismert jó uszók is részt vesznek a versenyekben. A versenyek mindkét napon délután három órakor kezdődnek.

• A nagy freudenau. Holnapután dől el Bécsben az év egyik legérdekesebb hosszú handicapje: a 3200 méteres nagy freudenau. Valami nagy lökőerősítő hatással kezdődött a versenyben mert a magasan uvozott lovakat egytől-egyig törőtték, de legelőbb igen nyílt versenyre van kilátás, amelyben a chanceok közt bajos eligazodni. Favorit ez idő szerint *Parapline* 3: 1-gyel, míg *Medicus* 3½, *Felémás* 5: 1-gyel kapható.

• Alag. A holnapi programon a Tápiógyöngye gátverseny a legmutatósság szám, a lovak legelőbb klasszis doigában kiugrasának a többi versenyek crackjei közül. *Prima, Fanulus, May be, Teuff-Teuff* javai az alagi lovaknak s valamennyien jó ugróknak is bizonyultak. May benek rövid lesz a 2400 méter s a terhe is nagy; *Primának* szintén igen nagy a terhe,

de ő mostanában olyan jó, hogy legelőbb csak az egyetlen *Fanulus* lehet komoly ellenfele, melynek négy kilogramm előnyt kell adnia. A két jó gatlónak ilyenformán nehezen lesz komoly ellenfele. Díjra legnagyobb verseny holnap a 3000 koronás *Conjuror-akadályverseny*, itt nagyobbára próbálatlan steeperek találkoznak s csak két kipróbált jeles ugró van az aspiránsok közt: *Bohéme* és *Dreyfus II.*, melyek már vasárnap találkoztak. *Bohéme* akkor rá nézve még kedvezőtlenebb teherviszonyok közt verte *Dreyfust*, most sincs semmi ok rá, hogy ennek az ellenkezője történjék. Még csak *Savoyard* jöhetne kombinációba az esetre, ha kellő ugró talentum lenne benne. A program többi száma tekintetében utalunk az alábbi típekre:

- I. *Patlogó—Hastrmann.*
- II. *Bohéme—Dreyfus II.*
- III. *Prima—Fanulus.*
- IV. *Orestes—Teuff Teuff.*
- V. *Cordial—Mr. John.*
- VI. *Divonne—Csillagzat.*

• Bécsi lóversenyek. Holnap dől el a Freudenau-ban az 5000 koronás *Benczur* handicap 1200 méterre, jobb flyerjeink részvételével. Nincs ugyan egy *Haiderojbe, Nero* vagy *Antigus* a versenyben, de *Royal Flush, Davensberg, Betrüger* és *Ronny* mostanában igen jók a rövid versenyekben s így nagy terhük dacára is érdekes küzdelmet fognak vívni az enyhébben sulyozott flyerekkel. Ezek közül *Nina* és *Gaudriole* érdemel a legtöbb figyelmet. A végküzdelem alighanem *Royal Flush, Quota* és *Nina* közt fog elődölni. Szinte szenzáció-számba megy holnap a *Kladrubi*-díj is, mert itt fut hosszú pihenő után először *Ladon* és találkozik ezuttal *Javorinával, Kiss* mevel és *Maccával*. De dacára annak, hogy ezeknek jelentékeny teherelőnyt ad, nem valószínű, hogy legelőbbre találjon. Még *Javorina* lesz alkalmasint legkomolyabb ellenfele. A többi verseny egészen jelentéktelen, tipük a következők:

- I. *Tétova—Jim Morgan.*
- II. *Karmester—St. Maur.*
- III. *Ladon—Javorina.*
- IV. *Royal Flush—Quota.*
- V. *Lucie—Godiche.*
- VI. *Socius—Honleány.*
- VII. *Product—Tiamo.*

• A bécsi és az alagi lóversenyek eredményét ezuttal is a *Telefon* Hírmondó után tudhatja meg a nagyközönség, mert a *Hírmondó* kikiáltott tudósítónak telefon-jelentése alapján még a versenyek tartama alatt két futamonként részletes tudósítást olvastat fel a versenyek eredményéről. A versenyeredmények fölovasására kétszeres riadójellet hívja fel előfizetői figyelmét a *Telefon* Hírmondó szerkesztőség.

Nyíltér.

AUTOMOBILISTÁK,

Gazdák és Sportkedvelők részére.

Eredeti dán bőrczabonyú szélvédő szőrmé béresekkel legnagobb ki

NEUMANN N. áruházában
Budapest, Múzeum-körút 1. sz. a. kaphatók.

6 óra alatt

minden mennyiségben és nagyságban szállít zászlót és választási jelvényt a

„VICTORIA“

zászlógyár
Andrássy-út 1.

Távíratilag vagy telefon utján délután 3 óráig megrendelést zászlók még az nap gyorsvonalattal elküldetnek.

TELEFON 29-52.

REINITZ és FIA

cs. és kir. főh. udvari és kamarai szállítóék eddig

Dorottya-utca 4. sz. kalapüzletük

József-tér 14. sz. alá

(Nádor-utca sarkán) a Magyar

Általános Takarékpénztár új

palotájába helyezték át.

Grác! Szanatorium Grác!

Meerscheinschloss

Idégeteknek, üdülő-betegeknek és morium-betegeknek. Legújabb gyógyberendezések, kombinált villamos fürdő, hízási és más individualis tápláló-gyógy mód. Képes prospektusok ingyen.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Legujabb.

Mac Kinley haldoklik.

Buffalo szeptember 13.

Mac Kinley nem képes az injekció által beadott táplálékot megtartani, mert a nyákhártya túl van izgatva. Állandóan fennforg az erők hirtelen hanyatlásának és teljes összeesésének a veszedelem. Az orvosoknak az a véleménye, hogyha az elnök túléli az éjt, akkor még van remény. A szív-működés változásáról homályban vannak és nem tudják megállapítani a hirtelen szivgyengesség okát.

Buffalo, szeptember 13.

A Mac Kinley elnök állapotáról délután 1/3-kor kiadott orvosi jelentés így hangzik:

„Az elnök állapotában ma reggel óta némi csekély javulás mutatkozott, mely további javulás reményére jogosít. Az elnök jobban érzi magát, mint tegnap ugyanebben az időben. Érverés 123, hőmérséklet 99.4.

Buffalo, szeptember 13.

(Este 5 órakor.) A Reuter-ügynökség jelentése: Mac Kinley elnök haldoklik.

TÖRVÉNYSZÉK.

Faorzók.

— Esküdszéki tárgyalás. —

Budapest, szeptember 13.

Fát lopni télviz idején az erdőből, mikor az ember otthon fázik s a feleséges betegen fekszik, nem tartozik a borzalmas bűnösek közé. De az erdőtvény másképp vélekedik. Az erdőtvény az erdőőrnek, ha nem is pallos-, de puszkajogot ad. Lelehető a faorzót, ha tetten éri s ha nem engedelmessé teszi neki. Innen az a gyilkos gyűlölség, mely erdőőrök, fa- és vadászok között fennáll. Nem csinálnak nagy káoszt abból, hogy egymást lelővik. A lövéseket a büntető jog élesen elválasztja, az erdőőr lövése legális cselekedet, a fa- és vadászó legalább is szándékos emberölés.

Ma két ember állott a pestvidéki esküdtek előtt ilyen fajta emberöléssel vádoltva. Varga Sándor isaszegi pékmeister és Haszli József isaszegi kertész ez év augusztus 25-ikén éjjel az erdőbe mentek fát lopni. Vittek magukkal fűrészt, baltát és a batorság okáért egy ólomdarabokkal töltött régi karabélyt. Haszli volt a karabély, régi kísérője az éjjeli kirándulásokban. Mert Haszli professzionátus íróvaj. A martonbéri uton megállapították s neki látták a munkát. Az utazóknak kivágták s fél hevertek azokról leírászeleket a galyakat s csomóba akarták kötni, hogy hazavigyék. Nem valami értékes zsákmány, aligha tehető egy forintra s mégis egy emberéletbe került. Derkovics János erdőőr életébe. A buzgó erdőőr ugyanis rajta csipste a tolvajokat üldözve vette őket s már igen közel járt hozzájuk, mikor Haszli odaadta Vargának a karabélyt s biztatta, hogy löjön. Varga jóformán meg se fordult, félig vaktában az üldöző felé sötötte el a rozsdás fegyvert s a buta ólomdarab mégis épp homlokát találta a szerencsétlen erdőőr ki ott bait meg az erdő közepén. Felesége csak harmadnap akadt holttestére. Jelentést tett a csendőrségnek, de a büntényt a véletlen derítette ki.

Az egyik faorzó, Haszli ugyanis rossz viszonyban áll a feleségével. Egyik viharosból összekoccsánálta a feleségét az asszony féktelen dühében elárulta a véres titkot. A csendőrség nesztét vette a dolognak és letartóztatta Haszlit s annak vallomása alapján később Vargát is.

A két vádlott fölött ma ült törvényt a pestvidéki esküdtszék Verebly Ignác táblai bíró elnöklésével. A vádatotásot Halász Lajos kir. ügyész képviselte. Védők: dr. Mozes László és Kistaluday A. Rezső.

Varga Sándort hallgatták ki először, aki az elnök ama kérdésére, hogy bűnösnek érzi-e magát, ezt felelte:

— Nem érzem magamat bűnösnek, amennyiben nem tudtam, hogy mivel volt megöltve a fegyver s nem is céloztam. Csak úgy találokra sötöttem el, hogy eljuszom a mezőre.

Elmondta ezután, hogy a Haszli ülete volt, hogy fát kéne lopni az uradalmi erdőben.

— Sok biztatás nem kellett nekem, mondja öszintén a vádlott, mert szegény ember vagyok, akiknek nem telik még tüzelőfára sem. Pedig a mesterseggemhez is kell a fa. Aztán a feleségem nagy beteg volt s fűtetlen szobában feküdt. Gondoltam, hogy annak is jól fog esni a meleg szoba.

Haszli József, a másik vádlott, csak azt vállalta el, hogy rá kért íjjeszteni a mezőre. A várt adta át a fegyvert Vargának, akiknek német nyelven azt mondta: *Zünden Sie an!* Nem tehet róla, mondotta, hogy Varga úgy ráhagyta a mezőre.

A vádlottak kihallgatása után a tanukra került a sor, kik csak mellesleg körülményekre tudnak felvilágosítást adni.

Megható volt a meggyilkolt mezőőr fiatal özvegyének kihallgatása. A végzetes éjen a boldogtalan mezőőr, mintha a szomorú vég sejtése nehezedett volna a lelkére, érzékenyen bucsuzott el négy kis gyermekétől. A holttestet megölt iérjének kutya találta meg.

Kihallgatták Boda Jenő koronauradalmi íntézőt, ki eladta, hogy Berkovics a legderékabb cselédek egyike volt az uradalomban.

A bizonyítási eljárás befejezése s a kérdések szövegezés után a perbeszédok következtek, mire az esküdtek verdikhozatalra vonultak vissza. Rövid tanácskozás után az esküdtek bűnösnek mondták ki Varga Sándort a szándékos emberölés büntetésében mint tettest, Haszli Józsefet pedig ugyancsak a szándékos emberölés büntetésében mint bűnsegédet. A marasztaló verdikt alapján a bíróság Varga Sándort 8 évi fegyházra, Haszli Józsefet pedig 5 évi fegyházra ítélte. Mindegyik elítélt büntetéséből 4 hónapot kitöltöttnek vett a bíróság az elszenvetett vizsgálati fogóság által. Az ügyész Varga büntetésére ellen semmiféle panaszt jelentett be, mert a törvényszék vele szemben a 92. §-t alkalmazta. Haszli büntetésére nézve megnyugodott. A védők szintén semmiféle panaszt jelentettek be.

TÁVIRATOK.

Szent István-rend Walderseeinek.

München, szeptember 13. A Münchener Neueste Nachrichten jelentése szerint Stürgkh osztrák-magyar katonai meghatalmazott tegnap átadta Walderseeinek a Szent István-rend gyémántos nagykeresztjét, amelyet Ferenc József király neki adományozott.

Merénylet Muthsam ügyvivő ellen.

Konstantinápoly, szeptember 13. Az osztrák-magyar nagykövét tudvalevőleg lépéseket tett a Jildiz-palotában a portánál a prizrendi osztrák-magyar konzulátus ügyvivője, Muthsam ellen elkövetett merénylet üldözése tárgyában, mert nem teljesítették kellően az ez ügyben tett ígéretek. Ezekre a lépésekre különösen az adott okot, hogy Buraj csendőrszádos, Sakir merénylőnek egyik cinkostársa, megszökött. A merénylőnek egy másik cinkostársát, Huszini Zuraj csendőrt már letartóztatták. A helyi hatóságoknak szigorú utasításokat küldtek. Üszküből egy zászlóalj gyalogságot és egy íél üteg tüzérséget küldtek ki Jakovo környékére Buraj elővárára. Egyidejűleg iradát bocsátottak ki, amely elrendeli, hogy a három bűnöst Konstantinápolyba vigyék és ott üljenek törvényt írlőttük.

A spanyolok Marokkóban.

Madrid, szeptember 13. Sagasta miniszterelnök kieltette a Herald egy munkatársa előtt, hogy Spanyolország jegyzékváltás után az összes hatalmakat meggyőzte arról, hogy Marokkóban a status quo fenntartását óhajtja. A hatalmak tehát erkölcsi támogatásban részesítik a spanyol kormányt és megengedték, hogy Spanyolország eljárjon a kabilok ellen azzal a feltétellel, hogy nemzetközi bonyodalmak nem fognak bekövetkezni.

San Sebastian, szeptember 13. A külügyminiszter teljesen alaptalannak mondta azt a föltévést, hogy Spanyolország a marokkói status quo megsértését tervezi.

A kínai zsákmány.

Köln, szeptember 13. A lapoknak azzal a jelentéssel szemben, hogy a pekingi oszilagvizsgáló műszerei hadizsákmány gyanánt Potsdamba hozzák, a Kölnische Zeitung közli, hogy e műszerek a német kormány pekingi követe által megvásároltatta, miután a kínai kormány azokat felajánlotta a német császárnak ajándéknak és ezt az ajánlatot visszautasították.

Az angol király beszéde.

Kopenhága, szeptember 13. Az angol királyi pár az amalienborgi kastélyban ma számos dán egyet küldöttségét fogadta, amely azért jött, hogy a királyi párnak trónralépések alkalmából feliratot nyújtson át. Miután gró. Danneberg és feliratot felolvasta, a király ezt válaszolta:

— A magam, valamint a királyné nevében szívesen köszönöm ezt a barátságos üdvözetet amelyet nekünk a dán nép részéről ez a felirat tolmácsol. Az első naptól kezdve, amilyen dán területre léptem, a dánok ugyanazt a szívességet tanúsítottak irántam, mint a saját uralkodóházuk tagjai iránt oly szívességet, amelyet én igen sokra becsülök.

Bányakatasztrófa.

Bohum, szeptember 13. A Westphälische Zeitung jelenti Bergemannből: A Monopol bánya Grünberg-tárnájában a 6-ik számú telepen bányarobbanás történt, melynek következtében 8 ember életét veszítette,

A kínai bonyodalom.

Berlin, szeptember 13. A Wolff-ügynökség jelenté Pekingből: Lessar, az új orosz követ ideérkezett.

Belga szénbányászok sztrájkja.

Liege, szeptember 13. A soraingi Vieille Marihaye-léle szénbányák munkásainak sztrájkja a társaság öt más bányájára is kiterjedt, úgy hogy most 1500 munkás sztrájkol. Rendzavarás nem fordult elő.

Közigazdasági táviratok.

Bern, szeptember 13. Hivatalos körökből hallatszik, hogy azokat a kereskedelmi szerződéseket amelyek Svájc Ausztria-Magyarországgal, Németországgal és Olaszországgal kötött, 1904-ig meg fogják hosszabbítani.

Bukarest, szeptember 13. A közegészségügyi tanács elhatározta, hogy holnaptól kezdve megszűnteti a Konstantinápolyból jövő szállítmányok orvosi megvizsgálását.

Brüsszel, szeptember 13. Az angol lapok híresztelésével ellenkezőleg jelentik, hogy a cukorkonferencia tárgyában még egyre folytak a tárgyalások és pedig kedvezően. Különösen Franciaország óhajtja nagyon, hogy a konferencia minél előbb üljön össze.

Bécs, szeptember 13. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Tekintettel a holnapi és holnaputáni szünetre, a határidőüzet ma a legszűkebb korlátok között mozgott s az üzletelenség fokozódott. A külföld sem adott direktívát, mert a newyorki csekély javulást ellensúlyozták a nyomott párisi árfolyamok. Buza irányzata a csekély kínálat folytán valamivel szilárdabb lett és az árfolyam a tegnapi veszteséget kiheverte. Tengeri 1—2 fillérrel javult, zab ószre 2, tavaszra 4 fillérrel hanyatolt. Buza ószre 7.96—7.97, tavaszra 8.44—8.46, rozs ószre 7.07—, zab ószre 6.90—6.89, tavaszra 7.21—7.20, tengeri május—júniusra 5.41—5.42, rozs tavaszra 7.35—7.36, tengeri szeptember—októberre 5.40—5.43, repce augusztus—szeptemberre 14.—14.10 korona. Zárliatkor buza ószre 8.—, tavaszra 8.49, zab ószre 6.85—6.88, tavaszra 7.19—7.21, tengeri május—júniusra 5.48 korona.

New York, szeptember 13. (Terménytársaság.) (Zárliat.) Gyapot: New Yorkban helyben 8.1/2 (8.1/2), szept-re 7.37 (7.54). Decemberre 7.43 (7.66). New-Orleansban helyben 7.1/2 (8.1/2). — Petrolium: Stand white New Yorkban 7.50 (7.50). Stand white Philadelphianban 7.45 (7.45). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.25 (1.25). — Zsir: Western steam 9.75 (9.75). Rohe és Brothers 10.— (10.—). — Tengeri irányzata tartott. — Szept-re 61.1/2 (61.1/2), Decemberre 61.1/2 (62.1/2). — Májusra 62.1/2 (62.1/2). — Buza irányzata tartott. — Piros ószre helyben 75.1/2 (76.1/2). Szeptemberre 74.— (74.1/2), Októberre 73.1/2 (74.1/2). Dec-re 75.1/2 (76.1/2), Májusra 79.— (79.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba .—1/2 (—1/2). — Kávé: sair kő 7. sz. 5.1/2 (5.1/2). Szept-re 4.70 (4.70). Decemberre 5.— (4.95). — Liszt: Spring Wheat cears 2.80 (2.80). — Cukor: 3.1/2 (3.1/2). — On: 25.45 (25.45). — Réz: 16.1/2 (16.1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, szeptember 13. (Terménytársaság.) (Zárliat.): Buza irányzata tartott. Szept-re 87.1/2 (88.1/2), Dec-re 70.1/2 (70.1/2). Tengeri irányzata tartott. — Szept-re 55.1/2 (55.—). — Zsir: Szeptemberre 9.42 (9.45). — Októberre 9.42 (9.45). — Szatonna short clear 9.27 (9.27). — Sertéshús: Szeptemberre 14.62 (14.65). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

N a p i r e n d.

Napló. Szombat, szeptember 14. — Római katolikus: Szent Péter napja. — Protestáns: Ker. felm. — Görög-orosz: szeptember 1.) Évk. — Zsidó: 1 S. Tischri. 5662. — Nap két: 6 óra 21 percek. — Nyugszik 5 óra 56 percek. — Hold két: délelőtt 6 óra 57 percek. — Nyugszik: este 6 óra 16 percek.

A közoktatásiügyi miniszter fogad délután 4 órakor. Nemzeti Múzeum. Képtár és a néprajzi osztály (Csillag-utca 16. sz.) Nyitva van délelőtt 9 óratól 1 óráig. Többi tárai 1 koroná belépődíjjal megtekinthetők.

Nemzeti Szalon d. e. 9 óratól este 7 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Iparművészeti múzeum az Üllői-uton nyitva délelőtt 9—1-ig.

Országos Képtár az Akadémiaiban zárva.

Teknológiai iparmúzeum zárva.

Mezőgazdasági Múzeum d. e. 9—1-ig.

Földtani Intézet Múzeuma (Sztéfnia ut 14.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Közeledési múzeum zárva.

Az Akadémia Goethe-szobája zárva.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 óratól 7 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3—6-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatója, kereskedelmi szaknyelvi és keleti mintatár. V. terület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-10 délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelmi iránténi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városi iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi iránténi központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

KÜLÖNFÉLEK.

ŐSZ.

— Lenau. —

Ossi panasz.

Maradásod sehol sincs
Szende tavasz, strod ásva!
Ahol fényed ragyogott,
Száll az ősznek zokogása.

Mintha sirna, búsan száll
Bokrokon a szél keresztül;
A földhalál — sóhaján
Fonnyadt liget meg-megrezdül.

Ujból ah, és mily hamar
Mulasztottam én egy évet!
Zúgva kérdi a vadon:
Meglelted, szív, szerencsédet?

Erdőzúgás, szavaid
Szíven értek, jól érzem én!
Évről-évre híven hull
Hervadt lomb és hervadt remény.

A komor est.

Sötét felhő a földre
Oly búsan nehezül
Te s én csüggedve bolygánk
A kertben egyedül.

Csillagtalán az este
S oly forró, bús, nehez,
Éppen miként szerelmünk,
A mely könnyekbe vész.

S midőn jó éjt köszöntök
És útunk ujra vált,
Búsan, szívből kívántam
Mindkettőnknek halált.

Fekeli Sándor.

† VII. Edvárd és Rejane asszony. A *Cri de Paris*, amelynek értesülései nem mindig hitelesek, egy bizalmas vonatkozású találkozásnak a történetét beszéli el. VII. Edvárd angol királynak Rejane asszonya, a hírneves francia művésznővel való egyik találkozását a következőképpen írja le: Hamburgban történt. A király éppen a Jorras vízből ivott, amikor a király ment Rejane és mosolygva, könnyed fejbiccentéssel köszöntötte Anglia, Iország — sőt már az összes angol gyarmatok királyát, akit még a régi jó időkből ismert. Az uralkodót azonban a megváltozott körülmények közepette kissé kínosan érintette a találkozás és úgy tett, mintha a művésznőt észre sem vette volna. Még aznap délután azonban Rejane asszonyt meglátogatta a cambridgei herceg, aki szintén jó ismerőse a színésznőnek és megkérte, hogy menjen el

vele a királyhoz. Mikor belépett a fogadó-terembe, VII. Edvárd gyorsan felugrott a helyéről, elébe ment, kezét nyújtott neki s bocsánatot kért tőle.

— Bocsásson meg, — szöjt — hogy a délelőtti üdvözlését nem viszonztam, de amióta utóljára szerencsém volt szemtől-szembe láthatni, azóta nagyon megváltoztak az idők. Most, hogy megint együtt lehetek önnel, ismét magam elé képelem a tovaröppent szép multat. Sajnos, most már nem mehetek el többé a *Vaudevilleba*, mint előbb, de arról biztosíthatom, hogy valahányszor Londonba jön vendégszerzelpeni, a királynét s engem mindig művészetének csodái közt fog látni.

A cambridgei herceg pedig aznap este egy kis gyűrűt adott át a művésznőnek, amelyet a király küldetett neki.

— A gyűrűnek — ugymond — nincs nagy értéke, de a király boldognak érezné magát, ha e csekélyke ajándékot szívesen fogadná és a barátságjelképpen az ujján viselné.

† Ideális menyasszony-tragédia. Sok mindent irtak már össze a világ minden kultúrmetézetének lapjai Andrééről, azt azonban mintha elkerülték volna eddigéig, hogy André nem csupán az életet áldozta föl a tudvágnak, hanem azt is, ami az életet megarányozni van hivatva — vagyis a szerelmét és a menyasszonyát. Egy gazdag stockholmi kereskedőnek szép és fiatal leánya volt a tudomány önkéntes martírjának menyasszonya. Menyasszonya elkísérte őt Gotthenburgig, ahol a svéd ágyunaszád várta indulásra készen Andréét és merész utitársait, köztük Strindberget és Fränkelt. Az útja menyasszonya a parton bucsuzott el völégényétől és ugyanekkor módot talált arra is, hogy Strindbergtől és Fränkeltől egy sajátságos szívességet kérjen és a két utitárs lelkéből egy fogadalmat váltson ki. Strindberg úgy mint Fränkel megígérték a menyasszonynak azt, hogy ha völégényét szerencsétlenség érné, úgy őt azon lesznek, hogy a jeggyűrűjét örökös és ának oszemlékül visszajuttassák a szíve választottjához. És azóta a szép és fiatal hölgy mint egy második Ágota kisasszony, folyton várja völégénye visszatértét és meg van győződve róla, hogy még életben van, mert hiszen a jeggyűrű még mindig nem érkezett vissza hozzá.

† A tenger rébusza. Londoni lapok híre szerint az elmúlt hétón Yarmouth Roadsban egy norvégiai toherszállító-hajónak roucsait emelték ki a tengerből. A roucsot a Royal Dane kapitánya fedezte föl egyik hamburgi vízszűrő útja alkalmával és ő intézkedett a partraszállítás iránt. A hajóroncs — a kapitány ebeszélése szerint — csöndesen himbalódzott a tengerben. Iődőzetén játszva hőmpölyögtek át a habok és csak a nagy árboec meg a kötelek

meredeztek ki a vízből. Mikor a Royal Dane az elpusztult vízijármű közelébe jutott, akkor voltak csak a többi részletek láthatók. Megtépített vitorlák, foszlányok, vízszonrongyok szorultak az itt-amott összetört fedélzetkorlátok közé, matrózsapkák, kötelek ékelődtek bele a hajó szétrombolt zegzugába, a nagy árboec pedig egy kendőt, néhány szijat és egy matrőzkabátot lengetett a szellő. A szélvihar pusztításának maradványait rébusz gyanúnt adta föl a Royal-Dane kapitányának a tenger. Hogy hányan és kik pusztultak bele a viharba és hogy mi okozta a hajótörést, az rejtély maradt. Meglehető csak annyi volt a tenger menesztéséből, hogy végveszély idején a nagy árboeca menekültek a matrők, de hogy onnan egymást tásztították-e le, vagy önként zuhantak-e a hullámsírba, az a viharnek és a tengernek titka maradt.

† Washington ruhái. Érdekes, hogy a brittek legyőzője, Washington öltözeteit Londonból hozatta. Maga írta meg az ezekre vonatkozó utasításokat szabójának és levélét rendezen ezzel a megjegyzéssel tejezte be, hogy egyszerű, de finom ruhát akar, legfőkébb egy vagy két aranygombbal. Ünnepi ruhája azonban mégis díszes, alul egyenes hosszú szárnyú felete bársony jaquet és térdnadrag volt. A jaquet mellő részét áttört kilenc hosszukás ezüstgomb díszítette s a bársony hajtókákkal ellátott ujakra köröskörül ugyanolyan kiviteű de kisebb gomb volt varrva. A jaquetten nem voltak mellő kihajtások, hanem alacsony állógallérral volt ellátva. Alul nagyon kivágott, hosszú, fehér selyem mellrészt egy ezüstgomb díszítette. E toletthez Washington finom vászonból készült inget, elelántosont-színű bőrkéztűt, csipke-nyakkendőt, fehér selyemharisnyát és aranycsattos, kivágott lakkoipót viselt. Leöggő rövid óralánc volt egyedül ékszer. E diszruhá ához a mellény alatt fölcsatolt, fehér bőrral átvont ezüstmarkolatú vékony hosszú kardot viselt. Sokan azt állítják, hogy Washington parókiát viselt, de tényleg saját természetes rizsporozott haja volt az, amely dus fürtökben omlott le fejéről és hátul kis csokorra köitött felete selyemsza aggal volt összekötve.

† Gombház, ha leszakad... A divat székelyén, Londonban részvénytársaság van a kakukban, mely az eddigi gombolástól elérő, ugynevezett szoros erősitőt fog divatba hozni s azzal a fölvarható gombot teljesen nélkülözhetővé akarja tenni. Ez az új találmány állítólag nagyon célszerű kis apróság. Ha egyszer a kabátira vagy nadrágra erősitették, onnét többé el nem távolítható s oly szorosan tartja össze az egybetartozó részeket, hogy azok teljesen és csinosan záródnak. A fölvarható gomb számtalan hátránya ezzel teljesen eltűnik a ruhákra és az annyira kellemetlen gombleszakadás — végképpen megszűnik.

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(23)

A kapitány előbb csak a kezét borította el szapora csókokkal, de utóbb, mikor a hercegaszony magokra hagyta őket, az arcát és az ajkát is. A leány nem is szabadott, elgyöngült, elalélt a nagy boldogságtól. Lehunyta a szemét és úgy mondotta:

— Hát eljöttél, én lovagom!
Aztán szégyenkezni kezdett.
— Ne csókolj olyan vadul! Nem illő mégsem...

— Nem tudok betelni a csókjaidal. Elémésztett volna a vágyakozás utánad, ha a herceg meg nem könyörül rajtam s nem küld érrefelé.

— A herceg tudja a titkunkat?
— Megvallottam néki s örömmel hallgatott végig, mert hiszen a Vassili leánya vagy! Oh Helena, valami bájtalt itattál talán velem, hogy az egész világon csak téged látlak!

— Az isten megáldott ezzel a vaksággal!
— Emlékszel a sólyom jóslatára, amikor egymásba vont a kezeinket?
— Emlékezem.

— Rád gondoltam folytonosan. Mintha előttem állnál: oly élénken láttalak a távolban is. De ha a kezemet utánad nyujtottam: nem érhettelek el. Most, hogy a karomban tartalak, érzem, hogy halálomig az enyém maradsz. Mondd még egyszer, mondd százszor, hogy szeretsz.

Helena lesütötte ugyan a szemét, de bátor, erős hangon felelt.

— Szeretlek. Senki más némi szereték úgy, mint téged.

— Ha aranyat szórának is elem: annak sem örülnek úgy, mint a szavaidnak. A nőm leszel és boldogok leszünk mind a ketten!

Aztán elhallgatott. Csak nézte, nézte a leányt, aki mintha ott előtte pereről-perere szépült volna. A szoba félhomályába bevillantak az ablakon át a csillogó napsugarak, odahullottak a fejére és fényes koszoruvál ölelték körül. A szentek képe volt ilyen.

— Megvakit a szépséged sugárzása, dadogta. Helena pedig kacéran mosolygott reá.

— Oh, Borsobohata-Krasienska Anna kisasszony sokkal szebb!

— Ne hasonlítsd őt magadhoz. Te a sugárzó holdfény vagy, ő szintelen ólom.

— Nono, Rzendzian másképpen beszélt.

— Rzendzian egy ostoba szajkó, aki majd nyakleveszt kap.

Az öreg Csehly jött Skrzetuskit köszönteni. A kapitány barátságosan intett néki.

— No öreg, én leszek az új gazdád. A kisasszonyodra asszony korában is te fogsz vigyázni. Orizni fogod holtodiglan.

— Közöl már a halálom, de az életemet, adja isten, hogy az ő szolgálatában végezhessen.

— Ha úgy egy hónap mulva megjövök a Sicsből, magammal viszlek valamennyiteket Lubniebe, ahol a legszebb stólájával vár reánk Muhoviecki prépost.

Helena ijedten kérdezte Skrzetuskit:

— A Sicsbe mégy?

— Oda, a herceg leveleit viszem. Sohse félt, hiszen a követ személye még a kozákok előtt is szent. Szívesen küldenék téged nyomban Lubniebe, de az utak rettenetesen rosszak. Lóval is alig tudunk idáig vergődni.

Alkonyatkor már tovább megyek. Minél előbb indulok, annál hamarabb jövök meg.

A hercegaszony visszatért s frissítőkkel kínálta Skrzetuskit.

— Elég lesz már a nyalakodásból, hiszen a Helena arca pirosabb a tüznél. Látom lovag, hogy a nők körül is megállod a helyedet. No, nem

haragszom azért se rád, se erre a szépséges leányzóra.

Tüntető szeretettel veregette meg Helena arcát. Most már kedvre való volt ez a szerelem. Hiszen ez a Skrzetuski egész derék ember! Ő is meghagyja neki Roslogit — és ez a fő! Falatoztak egy keveset, aztán a ház mögött lévő cseresznyeskertbe mentek a fiatalok. A fákon ezrével nyílt a virág, a kerttel határos kis erdőben kiáltott a kakukmadár.

— Madár, madár, kakukmadár, kérdezte Skrzetuski, hány évig élünk együtt párosan?

A kakuk szólni kezdett. Otvenen felül számolták a kiáltását.

— Adja az isten, mondta Skrzetuski, s Helena komolyan bölintett reá.

— A kakukmadár mindig igazat mond.

— Úgy? No akkor hát kérdezzünk tőle egyebet is. Madár, madár, kakukmadár, hány gyermekünk lesz?

Tizenkét szerzőt szolt a kakuk. És Skrzetuski mámoros boldogsággal ölelte át Helenát.

— Hallottad, hogy mit jósol a kakuk?

Helena irult-pirult.

— Eh, a kakukmadár mindig ostobaságot beszél. Különbben nem is hallottam, hogy mit kérdeztél tőle.

— Majd megismétlem.

— Nem, nem, te csuf, te!

Igy mulott a nap boldog tervezgetés, szinte gyerekes évődés közepette, míg végre eljött a válás órája. Hosszan bucsuztak a szerelmesek, aztán lóra ült Skrzetuski és elnyargalt Csehlin felé.

VIII.

Csehlinben Sacvilichovski izgatottan várta már a hercegi követ jöttét, mert a Sics felől csak úgy özönlött a sok rossz hír, ami most már nem is volt üres mende-monda, hanem rettenetes valóság. Kétségtelen volt immár, hogy Chmielnickij fegyveres haddal fog bosszút állani a rajta esett sérelmért s ki akarja csikarni a kozákság régi jogait.

(Folytatása következik.)

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Szombat, 1901. szeptember hó 14-én.
A vasygáros.
Színház 4 felvonásban Irta Öböl György. Fordította Fáy J. Béni.
Személyek:
Beaulieuné Lendvayné Sophie, neje Nagy I.
Claire, leány Török Desbray Mihályfi
Octave fia Dozsó Suzanne Ligeti J.
Bligny herceg Császár Moulinet Vizvári
Préfont báró Hetényi Athenais Maróthy
Kezdeté 7 1/2 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.
Szombat, 1901. szeptember hó 14-én.
Az édes otthon.
Vígjáték 3 felvonásban. Irta Albin Valabrégue. Fordította Heltai Jenő.
Személyek:
Amédée Vendrei Lucie Delli E.
Julien Bertaut Góth Bonnevalné Hunyadi
Taverny Tapolczai Irma Berzötei
Chauvel Bibari Thérèse Varsányi
Jean Gyöző Marthe Pécsi P.
Jeanne Lenkei Clara Kürti
Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Szombat, 1901. szeptember hó 14-én.
New-York szépe.
Operette 2 felvonásban, 6 képből. Irta Hugh Morlon. Fordította Salgó Ernő és Makai Emil. Zenéjét szerzte Gustavo Kerker.
Személyek:
Eronson Sziklai Cora Margó
Harry Ráthonyi Kenneth Giréth
Kurt Boross Blinky Palásthy
Snifkins Mátrai Gray Szoyar
Fia Ledofsky Kissie Rózsa
Kezdeté 7 1/2 órákor.

Színházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar színház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetőek: **Bárd Ferenc és Testv.** zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrassy-ut 2. (Telefon 25-13) sz. a.

NÉPSZÍNHÁZ.
Szombat, 1901. szeptember hó 14-én.
Jáfet 12 felesége.
Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Antony Mars és Maurice Desvallières. Fordította Makai Emil. Zenéjét szerzte Victor Roger.
Személyek:
Paterson Jáfet Szirmai Baliveau Solymosi
Dehora Krecsányi Cassoulet Kovács
Arabella Fedák S. Des Touppettes Tollagi
Klári Hartmath John Smith Szerdahelyi
Beatix Nagy M. Briquet Németh
Rebeka Rózsa G. Ernest Ujvári
Kezdeté 7 1/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.
Szombat, 1901. szeptember hó 14-én.
Monte-Carlo és a Riviera.
Irta Salamon Ödön.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.
Szombat, 1901. szeptember hó 14-én.
Mártha,
vagy: **a richmond-i leányvásár.**
Regényes vig opera 6 képből. Irta Friedrich. Fordította Szerdahelyi. Zenéjét szerzte Plotow.
Kezdeté 7 órákor.

VAROSLIGETI SZINKÖR.
Szombat, 1901. szeptember hó 14-én.
A zsidó honvéd.
Eredeti énekes népszínmű 3 felv. Irta Lukácsy S.
Kezdeté 7 órákor.

ÓS-BUDAVARA
Még csak 2 napig! Még csak 2 napig!
Ma, szombaton, fényes kivilágítás mellett **nagy női szépségverseny**
3 értékes pályadíjjal. Az első díjat az a hölgy nyeri, aki a legtöbb szavazójegyet mutatja fel.
NAGY SZÜRETI ÜNNEPELY
népies szórakozásokkal.
Remek varieté-műsor
a világhírű **Nágel-családdal.**
Nagy amerikai tűzijáték. Kíváló nemzetközi dallársulat a Körkép-kávéházban belépődij nélkül.
Belépődij 50 fill. Kedvezem. jegyek minden törzében kaphatók.

„ROYAL“-pörköltség BUTOR
jő, szolid kivitelben, előnyös részletfizetésre.
Náthán Ignác
kárpitos- és asztalos-butor egyedül főraktára **VII. ker. Erzsébet-körút 23.**
Arjegyzekek vidékre ingyen es bérmentve

„ROYAL“-pörköltség
(örvényileg védve; utánzásoktól tessék óvakodni!)
A legzamatosabb, a legszaporább!
A legkényesebb kiválmakat is kielégíti. Minden tükörök háztartásában nélkülözhetetlen
Nagybani előállítás:
Neuman és Rosenbaum
gyarmatúru és deigyűmölcs nagykereskedésében Hetenkint 3-szor és pedig: hétfőn, szerdán és pénteken kiskönyvesben előállítás.
Budapest, V., Alkotmány-utca 24.
Kapható eredeti árak mellett az összes fűszerkereskedésekben. Csak védjegyünkkel ellátott csomagokban valódi

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE igazgató.
WOOD és BATES
excentrikus zenészeket meg kell nézni!
Minden este 8 órákor előadás.
Jegy elővétel díj nélkül előre váltatható d. e. 10-1-ig a pénztárnál. A kávéházban reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.
Most jelent meg és kapható minden könyvkereskedésben.

ZIVUSKA JENŐ:
A BECSÜLETBIRÓ.
A Teloky-díjjal jutalmazott négyfelvonásos tragédia
A Nemzeti Színház idei első eredeti bemutatója.
A Fővárosi Színház Műsora
102-111 SZÁMA.
ÁRA 30 FILLÉR.
Műtáta:
LAMPEL RÓBERT
(WODIANER F. és FIAI)
cs. 6-6 kír. udvari könyvkereskedése
Budapest, VI., Andrassy-út 21.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb
PAP lap PAP lap PAP lap

GICHNER JANOS
paplan, matrac és kárpitosmunka gyártás, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Arjegyzekek kívánatra ingyen és bérmentve küldők. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek, nem teloszó Árak kiskereskedésnek, vagy a pénz visszaidatják.

Fiu-havelock.
Fiu-havelock 5 frt. iskolaöltöny 5 frt. fiu-felöltő 7 frt. minden tisztta gyapjuból, mindig raktáron Rothberger Jakabnál Budapest, Váci-utca 6.
Ruhák becséltetnek.

Látványosság Budapest.
„A nyakkendő királyhoz“
Budapest, Andrassy-ut 29.
Különlegességi üzlet nyakkendőknél.
A legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig.

Legnagyobb budapesti BUTOR-árubáz
Varga Mihály és Társai
magy. butoripar-társasága Budapest, IV. Koronaherceg-utca 2.
Több száz szoba dívatos asztalos és kárpitos butor, u. m.: barokk, angol, szezonszerű, ó-német stb. szűlben a leggyezetűbből a legfinomabbig a legmodernebb fazonban, a garantiált behúzás selym, plüss, francia- és angolstívekkel, kézzel, raktáron kizárólag jó minőségben.
A tartósságot több évi keszeséget nyújtunk.
Az árak olyan olcsók mint bárhol.
A legújabb butorabumunkat több mint 400 képpel 50 fillér beküldése ellenében bérmentve küldjük. Bevásárlás esetén az 50 fillért visszaidatjuk.

Angol és amerikai SPORT-JÁTEKOK
legolcsóbb megbízható beszerzési forrása.
KÉPES ARJÉGYZETI KIVÁNTATKÁBÉRMÉNTVE KÜLD
SEFFER ANTAL
BUDAPEST, IV. KAROLY-UTÓZA 1.
boltszám 12. (Kárpitosi varratok)
KÖRTELÁRUK, ZSINGEK, ZSÁKOK, PONYVÁK, PÜGGÁGYAK, TORNAESZKÖZÖK és mindenféle HALÓK IPARTELEPE.
TENNIS-TEREK ELKÉSZÍTÉSE, TORNAVERSENYEK FELSZERELÉSE
GYÁH: VII., BOSNYAR-UTCA 20. SAJÁT BAZ.

NEW-YORK ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG
Alakult 1845-ben.
Az összes nyeresemények a biztosítottak tulajdonát képezik.
Kivonat az 1900. évi üzleti jelentésből:
Aktívák összege 1 milliárd 293 millió korona
Évi bevétel 290
1899-ben a biztosítottaknak kifizetett 115
1899-ben kötött új üzletek összege 146
Tiszta fölösleg 1369. végén 225
Az 1900-ban a biztosítottaknak kifizetett nyeresémosztalékok összege 14 millió koronára rugott.
A New-York a művelt világ összes országában bir fiókokkal.
A New-York kötvénye megtámadhatatlan a kiállítás napjától fogva.
Referenciák Magyarországon:
Magyar Általános Hitelbank.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.
Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, Erzsébet-körút 9-11., New-York palota.

Színházak heti műsora.

	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház	Föv. nyári színház
d. u. Vasárnap este	A bor	Ocskay brigadéros	Jáfet 12 felesége	New-York szépe	Felbő Klári Rezervisták

HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fill.

Levélbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések
Képesítetkedésben és a további nyugalom mellett meg a következőkben lehet felvinni:

Breuer nővérek
dohányüzem, Teréz-körút 64. szám alatt.

Eugelman Mór
gyorsajánló, IV. ker., Kálmán-tér 2. szám.

Frank Pál
könyvkereskedés, V. ker. Csizmadia-utca 10. szám.

Kosuth Lajos-utca, Károly-tér,
Korona-utca (sz. sarkán).

Jambrikovits
dohányüzem, Kerepesi-utca 80. (Takarékp. épület).

Eckstein Bernát
hirdetési iroda, V. ker., Fűző-utca 4. szám.

Fischer J. D.
hirdetési iroda, IV. ker. Zoltán-utca 7. szám.

Goldberger A. V.
hirdetési iroda, V. ker., Váci-utca 9. szám.

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda, V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Leopold Gyula
hirdetési iroda, VII. ker. Erzsébet-körút 54. I. em.

Mosse Rudolf
hirdetési iroda, VII. ker., Károly-körút 2. szám.

Mecsi Antal
hirdetési iroda, V. ker. Gellért-utca (Háas-palota).

Schwarz József
hirdetési iroda, V. ker., Marokli-utca 4. szám.

Tenczer Gyula
hirdetési iroda, IV. ker., Szerviz-tér 8. szám.

Sikray Samu
hirdetési irodája, Budapest, Váci-körút 13.

Kernberg Rozália
könyvkereskedés, VIII. ker. Múzeum-körút 18. sz.

Uj. Nagel Ottó
könyvkereskedés, Múzeum-körút 2. sz. (Nemzeti Színház bérháza).

Nemetsek A. J.
újság-árúria, Pesti-tér 3. szám.

Rohonczy Ilona
könyvkereskedés, Andrássy-utca 68. szám.

Szántó Mór
dohányüzem, IV. ker. Kelemen-utca 14. szám.

Szponyi V.
dohányüzem, VIII. ker., Kerepesi-utca 1. szám.

Schönwald Ferenc
dohányüzem, Fereny-körút 22. szám.

Toldi Lajos
könyvkereskedés, Kőr. Fő-utca 2. szám al.

Goldgruber Mór
könyvkereskedés, Buda II. Fő-utca 17. szám.

Minden apró hirdetés, melyet itt tesz 6 óráig felvinni, másnap megjelent a Budapesti Naplóban.

Deutsch Miksa
Andrássy-utca 38.

Weitzenfeld Jakab
Király-utca 1.

Zipser és Könyg
könyvkereskedés, Andrássy-utca 4. szám alatt.

Benda József
Andrássy-utca 50.

Vaskapu
Mégértemek. Ma 3 vár 12 óra 9:37

"Nikol 25"
nagyon sajnálom, hogy nem folytathattam, másnap ajánlatom elutasítottam. Körem kérésre "Nikol 25" alatt tudatni mikor és hol találkozhatok, nagyon szeretném. Kezességem. 9:26

KERESLET.

Jelesen
dohányüzem, kintlétezőt alap-
viszességűt, francia és
heber nyelvűket. Járás jog-
hatalmát, ki e téren nagy gyar-
korlalt bír, korrepetitortál
alatt keres. Előzetes vizsgálat-
okra és dntésekre szives
ajánlatot D. R. VIII. Tokly-
utca 8. I. S.

Szines hírnéves
hírnéves kerestek. Aradi-
utca 30. III. em. 17.

Kisasszony
(Keresmény) 4 polg. végzet-
tűt keres. Előzetes vizsgálat-
okra és dntésekre szives
ajánlatot D. R. VIII. Tokly-
utca 8. I. S.

KINÁLAT.

Korrepetitornak
ajánlok széken feltehető
mellett a délutáni órákra VIII.
oszt. gym. tanuló. Evvel
ajánlatot a Kerepesi-utca
közvetk. B. M. VII. Orosz-
utca 28. II. em. 25.

Bolthelyiség
elegans, kiadó Dohány-utca
38. hámszáránál.

Lakásért
csesleg keresők. Kintnó pra-
siál bíró egyetemi hallgató in-
struktortól áll. Szives meg-
kereséseket József körút
alatt a kiadóhivatal továbbít

Mosást vállalok
a házhoz. I. ker. Naphegy-
lépcső 1. sz. szűz házában.

Okl. tanító
az elemi- és polgári iskolákban
szívesen vállalom a tanítást
órát adásra, ajánlok. Vá-
laszt kér okleveles tanító
címen.

Másodéves
bölcsész hallgató lelkedőre
adásra ajánlok. Cim a ki-
adóhivatalban. 8932

21 éves
fiatal ember II. éves tanfeljáró
nérelnek vidőre is ajánlok
sz. Tanit. reál, gymnasium
és polgári. Németül, franciául
beszél. Kintnó bizonyítvány-
okkal rendelkező. Cim G. Sándor
József-körút 2. Dohány-
üzem. 8938

Fényképezési
műtermék a főváros leg-
jobb helyén a délutáni órák
jövendelműtől, melynek
jövendelműtől, melynek
jövendelműtől, melynek

50.000 forint
Kölcsonkpénz kiadást betá-
rára vagy váltóra. Győrököl
kintnó. Gltok, Kerepesi-
utca 85. sz.

Háztartónak
vagy nevelőnek ajánlok a
tanítás terén nagy gyakorlat-
tal bíró harmadik éves bölcsé-
szet hallgató, ki a német és
francia nyelvben és a latin
Gondor Aladár, Garay-utca 14.
sz. III. em. 16. ajtó. 8935

Jól érettségizett
fiatal ember I. éves hallgató
magyarul, németül, franciául
angolul és olaszul folyékonyan
beszél. Kölcsonkpénz kiadást
csesleg vállalok. Cim G. Sándor
József-körút 2. Dohány-
üzem. 10. ajtó.

Instruktör.
Ot rodt végzetű felv. kereske-
delmi iskolába járó fiatal ember
2-3 polgári. reál vagy keres-
kedelmi iskolai előzetes tanu-
lás után csekély díjazásért tanu-
sági. Buda. II. Erzsébet-tér 11.
sz. 22.

Korrepetitornak,
háztartónak vagy bármely
egyéb irodai munka végzésére
szívesen vállalom a tanítást
sz. Kerepesi-utca 18. sz. al.
Mégkeresetek Klein Béla címére
(Almásy-utca 8. földszint 1.)
intézkedni.

Egy
fiatalok hallgató lelkedőre ad-
ásra ajánlok. Kintnó csekély
gyimnáziumban. 3961

Boroshordók
nagy mennyiségű minden nagy-
bát. Kintnó csekély díjazásért
Cim: Központi telephelyük fője.
Nagydiófa. 4.

Azonnal kiadó
egy cseles boroshordó, mely
szívesen vállalom a tanítást
sz. Kerepesi-utca 18. sz. al.
Nagydiófa. 4.

Egy szék
kis ház ajtó közel eladó. V. ker.
Naphegy-utca 20. sz.

Csemegészlőt
Ötköcs közreál. Nem Chae-
sela faljából 2 koronát ér
bárha bérmentve küld Ströpp
Géza Széghy, Torontálmegy. 3965

Okl.
gyermekorvosnak, ki a tanítás
és kézművészet terén kintnó
alatt keres. Előzetes vizsgálat-
okra és dntésekre szives
ajánlatot D. R. VIII. Tokly-
utca 8. I. S.

Nevelőszék.
tanítóként nyelvtanítással, se-
nével vagy anélkül, gyermek-
korosztályok, magyar, német,
francia nyelvek, leggyorsab-
ban ajánlok. Ajánlatot a ki-
adóhivatalra küldje. Váci-körút 16.

Csemegészlőt.
A legzsebésebb és piros
házassal 5 kintnó koronára
2 koronára 8 fillért ér
bárha bérmentve küld Ströpp
Géza Széghy, Torontálmegy. 3965

Főzni tanít
nérelként díjazásért valódi
erdélyi módra Dohány-
üzem, a főváros közepén
közvetk. B. M. VII. Orosz-
utca 28. II. em. 25.

Bolthelyiség
elegans, kiadó Dohány-utca
38. hámszáránál.

3 drb marhaméreg
1500 kft. vaskörítall, 4 darab
hídméreg 3000 kft. hordó-
csesleg, 100-150 kft. 7 drb.
1000 kft. cs. fa dr. 500 kft. cs.
Kintnó csekély díjazásért
árban eladó. Minden mér-
leg-hitelesítés. Dohány-
üzem, Szerviz-tér, VII. ker.
Naphegy-utca 28. sz. 8960

**Hölgyek ügyel-
me!**
Gyakorlott szabónő
ajánlok elegans ruhák, pon-
gyók stb. elkészítésére kintnó
alatt keres. Előzetes vizsgálat-
okra és dntésekre szives
ajánlatot D. R. VIII. Tokly-
utca 8. I. S.

3 drb marhaméreg
1500 kft. vaskörítall, 4 darab
hídméreg 3000 kft. hordó-
csesleg, 100-150 kft. 7 drb.
1000 kft. cs. fa dr. 500 kft. cs.
Kintnó csekély díjazásért
árban eladó. Minden mér-
leg-hitelesítés. Dohány-
üzem, Szerviz-tér, VII. ker.
Naphegy-utca 28. sz. 8960

Okl. tanító
az elemi- és polgári iskolákban
szívesen vállalom a tanítást
órát adásra, ajánlok. Vá-
laszt kér okleveles tanító
címen.

Mosást vállalok
a házhoz. I. ker. Naphegy-
lépcső 1. sz. szűz házában.

Okl. tanító
az elemi- és polgári iskolákban
szívesen vállalom a tanítást
órát adásra, ajánlok. Vá-
laszt kér okleveles tanító
címen.

Másodéves
bölcsész hallgató lelkedőre
adásra ajánlok. Cim a ki-
adóhivatalban. 8932

21 éves
fiatal ember II. éves tanfeljáró
nérelnek vidőre is ajánlok
sz. Tanit. reál, gymnasium
és polgári. Németül, franciául
beszél. Kintnó bizonyítvány-
okkal rendelkező. Cim G. Sándor
József-körút 2. Dohány-
üzem. 8938

Fényképezési
műtermék a főváros leg-
jobb helyén a délutáni órák
jövendelműtől, melynek
jövendelműtől, melynek

50.000 forint
Kölcsonkpénz kiadást betá-
rára vagy váltóra. Győrököl
kintnó. Gltok, Kerepesi-
utca 85. sz.

Háztartónak
vagy nevelőnek ajánlok a
tanítás terén nagy gyakorlat-
tal bíró harmadik éves bölcsé-
szet hallgató, ki a német és
francia nyelvben és a latin
Gondor Aladár, Garay-utca 14.
sz. III. em. 16. ajtó. 8935

Jól érettségizett
fiatal ember I. éves hallgató
magyarul, németül, franciául
angolul és olaszul folyékonyan
beszél. Kölcsonkpénz kiadást
csesleg vállalok. Cim G. Sándor
József-körút 2. Dohány-
üzem. 10. ajtó.

Instruktör.
Ot rodt végzetű felv. kereske-
delmi iskolába járó fiatal ember
2-3 polgári. reál vagy keres-
kedelmi iskolai előzetes tanu-
lás után csekély díjazásért tanu-
sági. Buda. II. Erzsébet-tér 11.
sz. 22.

Korrepetitornak,
háztartónak vagy bármely
egyéb irodai munka végzésére
szívesen vállalom a tanítást
sz. Kerepesi-utca 18. sz. al.
Mégkeresetek Klein Béla címére
(Almásy-utca 8. földszint 1.)
intézkedni.

Egy
fiatalok hallgató lelkedőre ad-
ásra ajánlok. Kintnó csekély
gyimnáziumban. 3961

Boroshordók
nagy mennyiségű minden nagy-
bát. Kintnó csekély díjazásért
Cim: Központi telephelyük fője.
Nagydiófa. 4.

Azonnal kiadó
egy cseles boroshordó, mely
szívesen vállalom a tanítást
sz. Kerepesi-utca 18. sz. al.
Nagydiófa. 4.

Egy szék
kis ház ajtó közel eladó. V. ker.
Naphegy-utca 20. sz.

Csemegészlőt
Ötköcs közreál. Nem Chae-
sela faljából 2 koronát ér
bárha bérmentve küld Ströpp
Géza Széghy, Torontálmegy. 3965

Okl.
gyermekorvosnak, ki a tanítás
és kézművészet terén kintnó
alatt keres. Előzetes vizsgálat-
okra és dntésekre szives
ajánlatot D. R. VIII. Tokly-
utca 8. I. S.

Nevelőszék.
tanítóként nyelvtanítással, se-
nével vagy anélkül, gyermek-
korosztályok, magyar, német,
francia nyelvek, leggyorsab-
ban ajánlok. Ajánlatot a ki-
adóhivatalra küldje. Váci-körút 16.

Csemegészlőt.
A legzsebésebb és piros
házassal 5 kintnó koronára
2 koronára 8 fillért ér
bárha bérmentve küld Ströpp
Géza Széghy, Torontálmegy. 3965

Főzni tanít
nérelként díjazásért valódi
erdélyi módra Dohány-
üzem, a főváros közepén
közvetk. B. M. VII. Orosz-
utca 28. II. em. 25.

Bolthelyiség
elegans, kiadó Dohány-utca
38. hámszáránál.

**Gyors- és gépírás-
tanfolyamok.**
Az Országos női gyorsíró-eg-
yesület szeptember közepén ma-
gyar és német gyors- és gép-
írás tanfolyamokat nyit Kaiser
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-
wood, Smith Premier, Crandall,
Calligraph. Jelenkezni lehet az
egyetemes helyiségben Kazin-
Gizella okl. gyorsíró tanár
vezetése mellett kezdők és ha-
ladékosok részére. A gépírás tanu-
sági a következő rendezési ter-
pékek: Remington Standard,
Remington Sholes, Yost, Under-